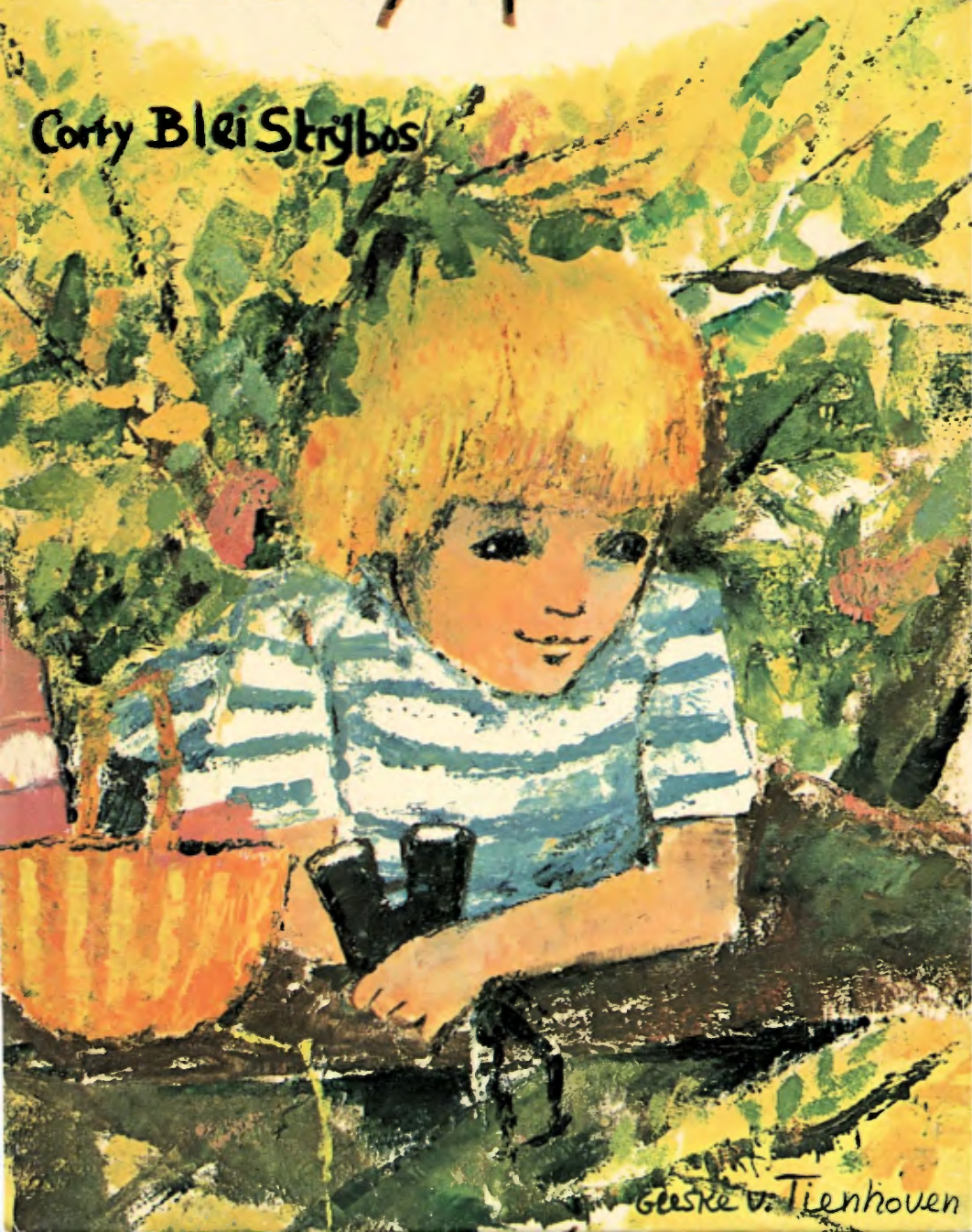

Marks Uitkijkpost

Corry Blei Strybos

Geske v. Tienhoven

MARKS UITKIJKPOST

Dit is een deel uit de serie Mark en Annet
Daarin zijn verschenen:

Mark en Annet in Ethiopië
Mark en Annet in Addis Abbeba
Marks uitkijkpost
Mark en Annet op de plantage

CORRY BLEI-STRIJBOS

MARKS UTKIJKPOST

Met illustraties van Geeske van Tienhoven

TWEEDE DRUK

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. - NIJKERK

ISBN 90 266 4399 3

1. WATER HALEN

Annet en Mark van der Linden zijn net uit school. School – wat je hier op de plantage school noemt!

„Zo maar een woonhuis dat als school is ingericht, dat is toch geen echte . . .”

„Negen kinderen in één klas, jezelf erbij – wat zouden ze in Holland lachen als je ze 't zou vertellen.”

„En die andere Hollandse kinderen weten niet eens wat sneeuw is . . .”

„Of ijs!”

Annet en Mark schateren bij het idee. Dat was wat ze die eerste morgen na hun aankomst uit Nederland in de klas ontdekten.

De juffrouw vroeg: „Jongens en meisjes, wat is sneeuw?”

Niet één had er een vinger opgestoken, werkelijk, ze wisten het geen van allen. Toen moesten Annet en Mark het uitleggen. Maar of ze het goed hadden gedaan? Je kunt sommige dingen immers niet goed uitleggen?!

Nu staat de school dan leeg! Zij zijn het grote grasveld ervóór overgestoken en lopen naar hun huis. In de verte zien ze het al liggen. Een laag huis zonder verdieping, met een grote tuin er omheen. En achter het huis, in die tuin, een grote kist. Daar hebben hun meubels en hun speelgoed ingezet. Nu is hij leeg. Daar staat hij nu zo maar aan de achterkant.

„Zullen we er een huis van maken?” verzint Annet.

Maar Mark trekt met een ruk zijn schouders omhoog: een huis

nog wel. En dan zeker vadertje en moedertje spelen. Als ze nou nog „een tent” had gezegd . . .

Plotseling krijgt Mark hevig de smoor in. Thuis, in Holland, waren zijn vrienden. Daar kon je als je wilde een heel elftal op de been krijgen, maar hier in Ethiopië, op de plantage . . . Hij heeft het wel bekeken. Al die kleintjes in de klas. Annet en hij, de twee oudsten van de hele school. Geen jongen van je eigen leeftijd — niets! Met een nijdig gezicht loopt hij plotseling een paar stappen voor Annet uit.

Moeder ziet hen komen: Mark voorop — Annet achter hem aan. Wat kijkt die Mark verstoord! Ze lacht om zijn lichte haar — het lijkt wel of het al maar witter wordt.

„De zon — het beste bleekmiddel,” zegt ze zacht, en begint vast wat melkpoeder met water te mengen.

„Ha jongens,” roept ze blij als ze hen bij de achterdeur hoort.

„Was ’t goed vandaag?”

Annet gaat op moeders vragen in. Ze vindt het best gezellig op deze school — bovendien — de juffrouw is aardig ook.

„Ze heeft gevraagd of we eens een keertje langs komen, ze woont in de bungalow naast de school.”

„Leuk, moet je doen!”

„Nou, vast!” knikt Annet.

Maar Mark gromt zacht voor zich heen: „’k Zal wel uitkijken, dat mens . . .”

„Maar Mark . . .”

Annet staat klaar om al haar verontwaardiging over Mark uit te storten, maar voordat het zover is, slaat Mark de keuken-deur achter zich dicht.

Abeba, het Ethiopische meisje, dat in de huiskamer bezig is, tilt verschrikt haar hoofd op. Wat is dat voor een harde klap? Maar even later glimlacht ze opgelucht. Ze ziet het blonde meisje Annet. Natuurlijk, die twee, Annet en Mark, ze zijn

uit school.

Abeba loopt snel op haar blote voeten naar de keuken. Daar staat een witte plastic waterkan, daar wordt op het terrein van de fabriek speciaal drinkwater in gehaald. Dat zit in een aparte tank.

Abeba houdt haar kannetje omhoog. Dat wil zeggen: Wie gaat ermee?

Annet is er direct voor te vinden. Ze wacht en ziet hoe Abeba haar sandalen aantrekt en haar witte sjamma, een langwerpige, witte hoofddoek, omslaat. Dan gaan ze samen de deur uit.

„Mark, ga je mee?”

Maar Mark loopt achter in de tuin. Hij gaat niet mee. Met Annet en Abeba zeker, hij kijkt wel uit. Hij kijkt hen niet eens na, terwijl ze over de weg van de plantage gaan.

Naast elkaar gaan ze voort: Abeba met haar waterkannetje in haar donkere hand, de lach om haar donkere gezicht. Veel woorden kan ze niet zeggen tegen haar blonde vriendinnetje, maar ze verstaan elkaar wel. En het grappige is dat op dit uur van de dag vanuit de meeste plantagewoningen een Ethiopische bediende te voorschijn komt. Allemaal dragen ze een waterkannetje, velen van hen lopen ook met Nederlandse kinderen aan hun zij. Maar als de Ethiopische bedienden elkaar eenmaal op de weg ontdekken hebben, dan spreken ze hun eigen taal, dat is Amhaars, daar verstaat Annet niets meer van. Daar verstaat ook Alieske, het kleine, blonde meisje van de hoek niets meer van. Daarom praat Annet met Alieske, daarom spreekt Abeba met het Ethiopische meisje waarmee Alieske kwam.

Zo komt er een klein groepje aan bij de watertank op het fabrieksterrein. Daar wachten ze tot ze hun kan kunnen vullen, en terwijl ze wachten, lachen en spelen ze, praten of drinken ze. En als de waterkannetjes zijn gevuld, dan nog . . . Een half

uurtje later keren ze pas naar huis terug. Want water halen moet je niet te snel doen, het is een gezellig, langdurig karweitje.

2. TÈKLE, DE TUINBOY

Mark heeft een tijdje rondgehangen achter in de tuin. Het is een grote lap grond, waar nog heel wat in gebeuren moet en waar de tuinboy de hele dag zijn werk in vindt. Helemaal achterin staat een heg van hoge, groene bomen, daarvóór zijn wat lagere struiken. Er staat een citroenboom naast een bananeboom, een koffiestruik naast een flamboyant. Mark is er trots op, dat hij deze bomen al van elkaar kan onderscheiden. Bij de bananeboom is dat reuze-eenvoudig, die heeft heel grote, lichtgroene bladeren en een enorme kam bananen, zo groen als gras. Maar de citroenboom, die is veel moeilijker te herkennen. Het blad is klein, eigenlijk doodgewoon, en wie verzint dan dat er een citroen aan die boom groeit? De koffiëplant is hier een struik die zo maar in het wild groeit. Abeba plukt er de vruchtjes af en brandt ze op een klein, plat blikken plaatje dat ze op een open vuurtje legt. Net zoals je in Holland wel eens doet met kastanjes. En de flamboyant? Mark vindt dat de meest bijzondere boom, die hij zich denken kan. De bloemen zijn vurig rood, de vruchten zien er uit als grote snijbonen. Je kunt ze niet eten, maar je vindt ze met honderden tegelijk onder de boom.

Maar nu kijkt Mark er niet naar en evenmin naar de groentebedjes. Hij wil iets, maar hij weet zelf niet wat — voor het eerst is heel sterk het gevoel tot hem doorgedrongen: Het lijkt hier wel een gevangenis, ik kom hier nooit meer uit!

Hoe dat gevoel plotseling gekomen is? Hij weet het niet. In Holland heeft hij over dit land opgeschept, zich erop verheugd.

In Ethiopië aangekomen had hij zo'n trots gevoel, toen hij op het vliegveld stond. Toen vroeg de man van de controle naar „hun ticket”. Hij had het verstaan en had het idee: wat is de wereld wijd!

En op de markt is hij geweest, met vader, moeder en Annet! Ze waren over de autoweg ernaar toe gereden, ze hadden duizenden stuks vee zien voortlopen, de Ethiopiërs met hun stokken gewapend er tussendoor, ze hadden van dat vee weer honderden stuks op de markt gezien: schapen, geiten, ezels. Ze waren verbaasd geweest over de koopwaar, die op de markt lag uitgestald, over zoveel mensen met zoveel soorten kleding, verschillende taal, uiterlijk . . .

Ze hadden zelfs mensen van een heel bijzondere stam gezien. Kom, hoe heetten die ook weer, mannen en vrouwen met heel bijzondere kapsels en haast geen kleding aan . . .

„Karéjoes!” dat is de naam van de stam. Hij, Mark, hij heeft ze gezien! En hij had het geweldig gevonden!

Maar nu, nu is er alleen een groene tuin, die „plantage” heet, nette huizen rondom, een mooi gazon, een school met negen kinderen van wie hij er één is, en al die kinderen jonger dan hij. Waar kun je heen? Was vader maar thuis! Maakten ze maar een tocht . . .

Achter in de tuin hoge, groene bomen. Achter in de tuin ook: het deksel van hun verhuiskist. Zou zo'n deksel in zo'n hoge boom passen? Een vlonder, een uitkijkpost kunnen zijn? Krijg je zo'n vlonder naar de kruin van zo'n boom omhoog? Hoe moet hij dat aanpakken?

Mark vergeet wat om hem heen is. Hij begint de vlonder in de richting van de boom te trekken. 't Is een zwaar geval — in het gras van de tuin laat hij een diepe, brede streep achter.

De tuinboy ziet het. Hij snelt met zijn lenige lijf Mark te hulp. Zijn handen omklemmen de andere kant van de vlonder. Nu

tillen ze hem samen voort: over de bedjes met groenteanplant, langs de flamboyant, om de koffiestruik en de bananeboom heen. Tot aan de voet van een reusachtige boom. Daar zetten ze hem samen rechtop neer.

De boy kijkt Mark aan alsof hij wil zeggen: En nu . . . ?

Marks mond plooit zich tot een gulle lach. Hij buigt zijn hoofd achterover, kijkt naar de kruin van de boom en wijst met zijn vinger nog eens bij: „Daar moet ie in!”

Hij schopt met zijn voet tegen de vlonder en herhaalt: „Bovenin!”

De boy heeft het door. Hij lacht vriendelijk terug. Blijkbaar mag hij Mark wel en het plan van Mark bevalt hem ook. Wat Mark zegt, verstaat hij niet, maar wat doet dat ertoe als je elkaar toch begrijpt?!

Maar . . . hoe krijg je een vlonder, die nu onder tegen de boom staat, bovenin?

„Touw!”

Mark maakt met zijn handen wat gebaren. „Ophijsen” doet hij voor. De boy loopt weg. Even later komt hij terug met een enorm stuk stug, dik touw.

En nu?

Voordat Mark verder nog iets heeft kunnen bedenken, trekt de boy zijn schoenen uit. Hij bindt het eind van het touw om zijn middel en klimt dan één – twee – drie naar boven, de boom in. Sprakeloos kijkt Mark zijn nieuw verworven vriend na. Zo snel, zo lenig, zo vliegensvlug gaat dat allemaal, dat plotseling de boy meer weg heeft van een aap.

Even later zit hij bovenin op een dikke, brede tak. Nu knoopt hij het touw dat hij om zijn middel heeft, los, laat het aan de andere kant over de tak heen naar beneden zakken. Mark ziet het komen, wat nu? Om het houten deksel knopen? Kan dat zo maar? Valt het bij het ophijsen niet met een klap naar be-

neden? Mark begint er toch mee, maar hij is nog maar net bezig als de boy weer naast hem staat. Als ze het met z'n tweeën doen, gaat het veel sneller. En als na een poosje de vlonder stevig in de touwen zit, trekt Mark hem met de boy samen langzaam omhoog.

Daar gaat hij . . .

Als het deksel op het hoogste punt bij de tak tot stilstand komt, beduidt de boy Mark, het touw goed vast te houden. Zelf klimt hij nu voor de derde maal de boom in. Daar pakt hij de vlonder aan, hij hijst hem de tak op, een tweede tak op, zoekt een derde steunpunt, een vierde en staart dan vol trots naar het platform in de kruin.

Mark kan het op de grond niet meer uithouden. Langzaam klimt ook hij, van tak tot tak, naar boven toe. Het gaat veel moeilijker voor Mark dan voor de boy. Hij heeft zijn schoenen aangehouden, terwijl de boy ze juist heeft uitgedaan. Zijn handen waren licht van kleur, nu worden ze groen, bruin, zwart.

Eindelijk zit hij even hoog als de boy. Hijgend vanwege de klim. Vóór hem is het platform als een reuzenuitkijkpost. Het zit klem tussen de takken. Er is geen beweging in te krijgen. „Zou je erop kunnen zitten?” vraagt Mark hardop.

Hij vergeet dat de boy hem toch niet kan verstaan, maar weer blijkt dat deze heel goed begrijpt wat Mark bedoelt. Hij laat met een paar flinke rukken aan het deksel zien hoe klem het wel zit. Dan zet hij er voorzichtig zijn linkervoet op neer, terwijl hij met zijn handen een paar takken stevig omklemt. Het deksel houdt hem prima, het ligt volkomen vast. Nog een voet erop.

Zie je wel? schijnt de boy te vragen. Zie je wel dat het gaat?! Hij gaat weer naar zijn eigen tak terug. Hij maakt een uitnodigend gebaar met zijn hand. Hij vraagt met zijn ogen:

Toe maar, nou jij!

Daar gaat Mark. Handen stevig vast, voeten op de plank — verder, verder!

Het gaat! Hij trilt van opwinding.

Maar plotseling slaat een hevige schrik door hem heen. Ergens, beneden, bij het huis is een stem die roept: „Tèkle!”

De boy en Mark kijken elkaar verschrikt aan. Hier zit iets fout, dat snappen ze beiden. De boy hoort zijn naam roepen. Ja, er moet in de tuin gewerkt, geharkt, gespreoid, gras geknipt worden.

Mark legt haastig zijn vinger op zijn lippen en kijkt nadrukkelijk ernstig, schudt dan een paar keer heftig zijn hoofd. Blijkbaar heeft Tèkle ook nu weer begrepen wat Mark bedoelt. Ook hij schudt heftig zijn hoofd heen en weer — nee, iets zeggen zal hij zeker niet! Daarna laat hij zich met grote snelheid uit de boom naar beneden zakken, van tak tot tak, en met zijn voeten steeds weer steun zoekend, totdat eindelijk de grond is bereikt. Dan sluipt hij weg in de richting van het huis, langs de bananeboom met zijn brede bladeren, langs de flamboyant en om de citroenboom heen. Eindelijk staat hij op het grasveld bij de achterdeur. Wat moet hij doen? Ze hebben hem geroepen, zal hij naar binnen gaan? Hij staat daar een poosje besluiteloos rond te hangen. Hij ziet niet hoe vanuit de keuken Marks moeder naar hem kijkt.

Hé, denkt ze bij zichzelf, waar komt Tèkle nu opeens vandaan? Wat heeft hij gedaan? Waarom was hij niet hier?

Als Tèkle een poosje besluiteloos heeft gestaan, begint hij de tuinslangen te verplaatsen. Dat is onder andere zijn dagelijkse werk: zorgen dat overal goed met water gespoten wordt, zodat de planten en het gras niet verdrogen. De tuinslang heeft deze middag veel te lang op één en dezelfde plaats gespoten. Dat kan en mag niet — stel je voor!

3. BRANDEND RIET!

Als Marks vader aan het eind van de middag thuiskomt, zijn alleen moeder en Annet thuis.

„Waar is Mark?”

„Niet gezien!”

„Nog niet gezien sinds school?”

„Gelukkig wel,” lacht moeder, en blij laat ze erop volgen:

„Kijk, daar is hij al!”

Mark is het huis binnengestapt. Zijn handen zijn bruinzwart en groen. Zijn T-shirt heeft een scheur.

„Zo jong, ging 't goed vandaag?”

„Best!” beaamt Mark. Dat heeft hij die dag nog niet eerder gezegd.

Moeder kijkt hem dan ook verbaasd aan. In haar gedachten heeft ze nog de Mark, die ze uit school zag komen: een ontevreden gezicht, een paar stappen voor zijn zusje uit. Niet van plan iets leuks te verzinnen en nu ineens . . . „Wat heb je vanmiddag na school gedaan?” wil ze weten.

„Gespeeld!”

„Wat?”

„Nou, zo maar.” Een paar schokken met de schouders maken duidelijk dat Mark niet van plan is, verder uitleg te geven.

Moeder weifelt even. Moet ze doorvragen? 't Is toch de gewoonste zaak van de wereld als je elkaar vertelt wat je hebt gedaan?!

Ze wil net beginnen, als Annet enthousiast aan háár verhaal begint: „Ik ben met Abeba mee geweest, water halen op het

terrein van de fabriek. Je kunt daar zó leuk spelen. We waren met een heel stel en . . . Alieske was er ook."

„Zozo . . . Abeba . . ."

„En de tuinboy, hoe is het met hem? Doet hij zijn werk?"

„Ik weet het niet," zegt moeder langzaam. „Nadat de kinderen uit school waren, heb ik hem vandaag eigenlijk niet meer gezien. De tuinslang bleef zo lang op één plaats spuiten, dat ik dacht: alle planten staan daar straks tot hun nek in het water, terwijl de rest van de tuin verdroogt . . ."

„Je hebt hem er toen zeker wel bijgeroepen?"

Moeder knikt. „Geroepen heb ik wel, maar denk je dat dat helpt?"

„Kwam hij niet . . .?"

„Niet direct. Het leek wel of hij van heel ver moest komen. Maar opeens . . . toen was hij terug, verzette de slang en ging aan het werk."

Gelukkig wordt er niet meer over Tèkle gesproken. Mark weet niet goed hoe hij kijken moet. De stem van moeder klinkt verontwaardigd. Ze is boos op zijn nieuwe vriend. Maar . . . kan zijn vriend het helpen?

„Vanavond wordt er weer een blok suikerriet afgebrand," vertelt vader, als ze aan de maaltijd zitten.

„Een blok suikerriet?"

„Ja," vertelt vader. „De hele plantage bestaat uit blokken of velden, telkens wordt, in zo'n blok, suikerriet geplant. Een kleine twee jaar heeft het nodig om te groeien en dan is het zo'n twee en een halve meter hoog geworden. In de stengels van de plant zit het rietsuiker, het riet moet gerooid, eruit . . . Vroeger werd dan al dat levende riet met een kapmes gekapt, omgelegd. Was dat klaar, dan had je enorme bossen suikerrietstengels op de grond liggen. Die moesten dan allemaal nog eens,

stuk voor stuk, van de bladeren die er omheen zaten, worden ontdaan. Ook de pluimen aan de bovenkant moesten eraf, pas daarna kon het als kaal geraspte stengel de wagentjes op naar de fabriek. Je begrijpt, daar waren de mensen dagen en dagen mee aan het werk, dat duurde heel lang. Gelukkig worden niet alle blokken of velden gelijk ingelegd en zijn ze dus ook niet gelijk rijp voor de oogst. Het gaat blok voor blok, maar dan nòg . . . Nu gebeurt het in andere landen vaak nog steeds zo, maar hier in Ethiopië zijn we het anders gaan doen. In plaats van een blok suikerriet direct te kappen, steekt men eerst zo'n blok in brand. Dat doen ze, door mensen langs de rand van het blok wat olie te laten uitgieten. Het erbij houden van een vlam is het werk van een ogenblik en dan vliegt al gauw al het droge riet van zo'n blok in brand. Is het vuur weg, gedoofd, dan zie je in de smeulende massa de rietstaken overeind staan, staken, die hun suiker hebben bewaard. Die kunnen dan veel gemakkelijker gekapt, de wagentjes op en regelrecht naar de fabriek . . .”

„Hè,” popelt Mark, „als ze nu vanavond zo'n blok afbranden, gaan wij er dan eens naar toe?”

Vader trekt een bedenkelijk gezicht. Zo van: Nooit van z'n leven. Toeschouwers zijn nog altijd gewerd! Maar . . . terwijl hij zo kijkt ziet Mark plotseling een enorme knipoog naar moeder gaan. Mark vliegt overeind – jubelend – gillend dat hij het een geweldig plan vindt om met z'n allen te gaan. Annet weet niet goed wat haar overkomt.

„Wat heeft Mark nu ineens?”

Ook vader en moeder kijken verbaasd, maar als Mark met klem beweert dat hij die knipoog heus wel heeft gezien, schieten ze beiden in de lach.

„Je bent ons te slim af, Mark!”

Het is een reuzevooruitzicht om naar het rietbranden te gaan.

Annet en Mark willen er eerst nog een heleboel van weten.

„Kunnen de blokken riet, die vlak naast zo'n veld liggen dan niet óók in brand raken? Vuur zet toch immers door? Of is er een brandweer bij?”

„Je moet maar opletten,” zegt vader. „Tussen alle rietvelden lopen brede brandgangen. Zo is dat voor de zekerheid alvast aangelegd. In zo'n brandgang kunnen de wagentjes terecht als het riet eenmaal is gekapt. Die gangen zijn ook een natuurlijke afscheiding tussen blokken, die net zijn gepoot en blokken, die worden afgebrand. Tòt zo'n gang gaat het vuur en, als het goed is, niet over de gang naar een ander blok.”

„Is het toch wel eens gebeurd?”

„Jazeker, toen was er een harde wind, dat heb ik me tenminste laten vertellen. Daarom steekt men geen blok meer aan als het hard waait. Dat gevaar is veel te groot! Het gebeurt alleen bij rustig weer. Bovendien, men brandt alleen, als men er eerst met een bromfiets met een grote, loeiende sirene een paar keer omheengereden is. En nu mogen jullie raden waarom dàt is . . .”

„Een soort bijgeloof misschien . . .” probeert Annet.

Maar vader lacht haar uit. „Nee hoor, Mark, jij . . .?”

„Om de mensen en dieren uit de brandgangen te verjagen . . .?”

„'k Zal 't jullie vertellen. In het rietveld zelf zitten altijd dieren. Er kan een hyena tussen zitten, hoewel, die sluipen meestal de plantage van buitenaf binnen, 's nachts. Maar: jakhalzen, wilde zwijnen, apen — noem maar op . . . Ze kunnen er verblijf houden. En . . . Ethiopiërs, zwervers, je kunt niet weten. Vandaar dit voorschrift, uit veiligheid: rondrijden met een sirene en de blokken vierentwintig uur van tevoren met rode vlaggen merken op alle vier de hoeken.”

Hoe meer Annet en Mark over het afbranden horen, hoe meer het op hen begint in te werken.

„Gaan we direct na het eten?”

„Gaan we met de eigen auto?”

Ze kunnen haast niet langer wachten.

Als eersten staan ze even later in de tuin. „Wij zijn al buiten, hoor, hier!”

Maar vader en moeder haasten zich niet. Ze hebben geleerd dat in een verlaten huis de lichten in alle vertrekken moeten worden aangedaan, dat alle ramen en deuren eerst moeten worden gesloten, dat de tuinboy gewaarschuwd moet zijn, zodat hij de wacht houdt over het huis. Pas als dat allemaal is gebeurd, kunnen ze met een rustig gevoel vertrekken. De tuinboy zal bij het huis gaan zitten en de wacht houden, hij zal zijn witte omslagdoek, zijn sjamma, omdoen tegen de kou. Hij zal zijn stok in zijn hand of vlakbij zich hebben. Ze weten dat, als hij waakt, er niets gebeurt.

Daarna rijden ze met z'n vieren de tuin uit, de weg over, die langs de huizen van de plantage leidt. In al die huizen zijn honden, grote en kleine, mooie en lelijke, ze liggen voor de huizen in de tuin, sommige blaffen naar de auto, één rent een stukje mee. Maar weldra laten ze de huizen achter zich, ze rijden de weg op naar de fabriek. Dan laten ze ook de fabriek achter zich. Nu komen ze in het woongebied van de Ethiopiërs. Hier liggen kleine huizen dicht bij elkaar. Rondom de huizen zijn de tuinen. Het lijkt wel of niemand zich in huis bevindt, iedereen schijnt in de tuin te zijn. Er worden maaltijden op kleine vuurtjes gekookt, zo maar buiten, zo maar op de grond. Bij het vuurtje is meestal de vrouw bezig, de mannen praten met elkaar, kleine kinderen rennen om hen heen. Ze lopen op blote voetjes, wel hebben ze allemaal kleren aan, sommigen alleen maar een hemd dat veel te klein is, bij andere kinderen is het juist weer veel te lang. In de tuinen van de huizen zijn ook honden, maar ze lopen niet los, ze liggen vast, soms aan een ketting, soms aan een touw.

„Ba, wat een naar beest,” zegt Mark hardop, als hij één van de beesten luid hoort blaffen. Hij ziet de hond aan zijn ketting trekken.

„Het beest kan het niet helpen,” weet moeder. „Honden die vastzitten, worden gauw vals. Ze kunnen nergens heen, ze hebben niet genoeg leefruimte. Hun enige opdracht is: het bewaken van het huis. Dat doen ze dan ook, je ziet het zelf . . .” Intussen zijn ze het woongedeelte door. Nu komen ze werkelijk tussen het riet. Het is hier stil. Geen geroep, geen geblaf. Wie heeft hier iets te zoeken? Maar plotseling zien ze een beest van het ene rietblok naar het andere rennen. Het is tussen het hoge groen alweer uit het gezicht verdwenen. Het zag eruit als een kleine hond of een kleine vos.

„Dat was een jakhals,” zegt vader. „We zullen er vanavond nog wel meer tegenkomen. ’t Is nu eigenlijk nog niet donker genoeg, maar over een kwartier . . .”

Ze hobbelen voort. Vader heeft een werkkaart, waarop al die rietveldblokken staan.

„Daar,” wijst hij aan, „die hoek moeten we ergens in. ’t Is toch verder dan ik dacht. Ik hoop niet dat ze al aan het branden zijn. Ruiken jullie al iets?”

Ze steken hun neus buiten het raampje van de auto. Er is niets te ruiken. Ze horen wel krekels zingen, maar van een brand merken ze nog niets.

„Goed de brandgangen inkijken, zien jullie iets?”

„Daar!” roept moeder. „Daar staat nòg een auto, daar lopen ook wat mensen, toe maar, terug!”

Vader gaat een stukje terug en rijdt de brandgang in. Inderdaad, een auto en wat mensen, Ethiopiërs, ook een Hollander is erbij.

„Wordt hier een blok afgebrand?”

De Hollander wijst naar een rode vlag op de ene hoek. Ja! het

klopt. Dit blok dus.

„Kom maar, dan zetten we de wagen een eind terug. Ziezo, kom er maar uit. Bij elkaar blijven, kom maar hier!”

Het is inmiddels aardig donker geworden. Ze kunnen nog maar vaag onderscheiden wie hier allemaal staan. Moeten ze nog lang wachten? En . . . wáár wachten ze dan op?

Maar de Hollander geeft een sein aan de Ethiopiër. Er wordt olie uit een kan gegoten, een andere man heeft een soort fakkel aan een heel lange stok. Die steekt hij tussen het riet — daar schiet een vlam omhoog. Het is een fel licht in het halfduister. Het vuur geeft op alle gezichten een rode gloed. De vlammen beginnen te spelen en te bewegen, ze worden hoger en breder, steeds sneller breidt het vuur zich uit, het begint te knappen en te sissen. De mannen die het vuur aangestoken hebben, zijn intussen al meters verderop aan de gang. En zo wordt er aan vier zijden gewerkt. Wat stil was, geeft nu lawaai, wat donker was, wordt licht — lichter! Het is plotseling niet meer tegen te houden, overal is vuur. Roodgele vlammen slaan naar de donkere hemel, huizenhoog. Geen wonder dat niemand, die zich in het riet zou bevinden die vlammen meer zou kunnen ontlopen. Alleen dat wat vliegen kan!

Boven de vlammen uit vliegen vleermuizen, vlinders, insekten. Ze willen het vuur ontvluchten. Maar het vuur is zo heet, zo verzengend, vader, moeder, Annet en Mark kunnen het niet meer uithouden, ze stappen steeds verder achteruit. Ze zijn alle vier hevig onder de indruk van wat ze zien. Het geeft tegelijk een spannend gevoel: zo'n zee van licht. Maar — het duurt niet lang, het vuur gaat te snel, de vlammen worden lager en lager.

Door de brandgangen heen lopen jongens met grote bladeren. Ze slaan er de vonken mee uit, die op de grond gevallen zijn. Ze moeten ervoor zorgen dat het vuur niet overwaait. En ze doen

dat waken best!

Als de vlammen lager worden, merken ze alle vier pas hoe donker het intussen geworden is.

„Kom jongens, we wachten niet tot het helemaal is uitgebrand, 't is laat, kom mee.”

Met vader aan het stuur kun je heerlijk wat zitten nadromen hoe een fantastisch gezicht het was: het griezelige voortkluuwende vuur dat ze nu in volle hevigheid hebben gezien. Nee — uit zo iets zou geen mens of dier kunnen worden gered. Wat een hoge vlammen! Wat een spookachtig gezicht!

Ze rijden opnieuw langs de huisjes waar de Ethiopiërs wonen. De mensen zijn naar binnen gegaan. Een elektrische lamp, hier en daar, houdt het terrein verlicht. De honden blaffen, verder is het stil.

Maar bij de fabriek gekomen zien ze hoe wagens met suikerriet net aankomen, dat de lichten volop aan zijn, het bedrijf is in volle gang. Dag en nacht wordt er gewerkt, dag en nacht! De plantagewoningen zijn allemaal verlicht. Hier wordt nu niet gewerkt, maar het licht brandt toch. Soms in kamers waar het gezellig is, soms in huizen die leegstaan, zoals hun eigen huis op dit moment.

Als ze de tuin binnenrijden, zien ze op het muurtje bij de garage de boy zitten. Hij zit met zijn sjamma om zijn hoofd, hij heeft een transistorradio aan. Nu staat hij op en doet de garage deuren open.

Vader rijdt de auto de garage in. Even later stappen ze alle vier uit.

„Tenastali,” groet de Ethiopische boy. Dat betekent: „Goedendag — God zegene u”.

En alle vier groeten ze terug: „Tenastali.”

Daarna opent vader de deur van het huis. Ze kunnen naar binnen. En als zij binnen zijn, dan kan ook de boy naar huis.

4. VERDACHT VAN INBRAAK

Nog even blijft Tèkle, de tuinboy, voor het huis staan. In de woning achter hem brandt overal licht, vóór hem ligt de plantage. Duizenden krekels zingen een avondlied. Dicht bij het raam van het huis staat een boom volop in bloei. Zijn naam is „nachtbloeier”, want ’s nachts gaan de bloemknoppen pas open en verspreiden de bloemen een sterke geur. Boven de boom, het huis, de plantage: de flonkerende sterren aan de heldere hemel. De boy voelt zichzelf maar een klein mannetje in die grote ruimte. Hij is blij dat in het huis achter hem het licht brandt, want . . . hij is een beetje bang. Bang voor de grote stilte, de donkere hemel, al brandt er ook licht. Hij huivert een beetje, het is toch wat fris. Daarom trekt hij nu zijn sjamma nog dichter om zich heen, hij houdt hem met zijn ene hand vast. In de andere hand draagt hij zijn stok. Die stok is zijn wapen, zonder wapen lopen doet hij niet.

Tèkles huis is niet ver. Hij woont op het terrein achter de fabriek, daar waar al die kleine huisjes staan, waar grote gezinnen samenleven, waar ook Abeba met haar familie woont.

Langzaam komt de boy nu in beweging. Met lichte stappen loopt hij weg van het huis waar hij opgepast heeft. In de stilte wandelt hij langs het huis van de burens. Verder wil hij gaan, langs het huis dáárnaast. Maar plotseling schrikt hij, staat stil. Wat is dat? Kwam daar iemand door het open raam aan de zijkant van dat huis? Dook daar iemand weg, het struikgewas

in? Of . . . heeft hij zich toch vergist?

Met een onrustig gevoel gaat hij op onderzoek uit, de oprit op van het huis waar hij niet hoort. Hij komt vlak bij dat open raam. Er tegenover staan de groene struiken. Beweegt daar iets? Is daar iemand? Zijn ogen turen het duister in. Met zijn rug staat hij nu naar het geopende raam. Achter hem is een huiskamer, leeg!

Maar dan, plotseling, gaat de voordeur van dat huis open. Het buitenlicht wordt aangeknipt. Een heldere lichtstraal houdt Tèkle gevangen. In de deuropening staat een man. Hij kijkt onderzoekend naar buiten. Als hij de boy ziet staan, vraagt hij streng: „Wat zoek je hier?”

De boy is enorm geschrokken. Hij hoort hier niet, dat is waar. En plotseling flitst het door zijn hoofd: Ze verdenken mij toch niet van . . . ja . . . van iets dat niet deugt?

Met moeite brengt Tèkle uit dat hij hier iets zag. Nee, niet zeker, maar misschien.

Hij wijst naar het geopende raam.

De man doet een stap naar buiten naar het geopende raam toe en slaat het met een klap dicht, alsof hij wil zeggen: Dat moet afgelopen zijn.

Hij maakt tegelijk met zijn hand een wegwuivend gebaar: „Toe nou maar, ga naar huis — de oprit af — schiet op!”

De boy gaat. Hij vergeet in de struiken achter zich te kijken. „Tenástali,” zegt hij zacht bij zijn vertrek. Maar de groet wordt niet beantwoord.

Achter Tèkle gaat de man naar binnen, naar zijn blaffende hond, die alarm geslagen heeft, naar zijn vrouw, die ongerust is en vraagt wat er was . . .

Op de stille weg tussen de huizen loopt Tèkle. Het gevoel van onrust heeft hem niet verlaten. Hij kijkt nog eens om.

Met lichte stappen gaat hij voort. Soms slaat een hond aan, als hij voorbijkomt. Een hond als een kleine praatjesmaker, die zegt dat hij niet bij het huis mag komen, dat hij maar nauwelijks over de weg mag gaan.

Zo verlaat Tèkle dit woongedeelte, loopt hij langs de fabriek, nadert hij het woongedeelte waar hijzelf met zijn familie woont. Er brandt daar veel minder elektrisch licht. De huizen en tuinen liggen er donker en stil. Alleen de honden, die maken een geweldig lawaai. Het zijn andere honden dan die op de plantage. Dáár lopen ze los, hier zitten ze vast aan touwen of kettingen. Dáár zijn ze lief en veel in huis, hier zijn ze meestal vals en altijd buitenshuis. En een geblaf! Ze rusten niet voor Tèkle ze allemaal voorbij is en zijn eigen lage huisje is binnengegaan. Of nee, dan blaffen ze nog!

In het huisje waar Tèkle woont zijn vijf mensen, zijn ouders, twee zusjes en een broer. Maar deze keer ligt er nog iemand extra te slapen op de grond. Met een vragende blik in zijn ogen kijkt Tèkle zijn ouders aan. Wie is dat? Wie slaapt daar? Zijn moeder vertelt hem dat het een ver familielid van hen is. Hij is vanmiddag gekomen. Wanneer dat familielid weer weggaat? Dat vertelt zijn moeder niet, dat kan ze ook niet vertellen, dat weet ze zelf nog niet.

Tèkle begrijpt het. Voor een familielid hoort de deur altijd open te zijn. Ze komen van ver en ze gaan vaak naar ver. En ook wel komen ze, om nooit meer weg te gaan. Dan eten en drinken ze mee. Want als één in de familie een huis heeft, èn eten, èn werk, dan heeft hij heel veel. Dan heeft hij iets waarvan hij delen kan — en verre familieleden delen dan altijd mee. Nu slaapt er een onbekende neef in hun huis op de grond. Tèkle is moe. Hij heeft geen zin meer om bij zijn vader en moeder aan de houten tafel te gaan zitten. Hij kleedt zich uit

en verdwijnt naar zijn eigen hoekje op de grond. Toch kan hij niet slapen. Hij heeft ontzettend veel om over na te denken: buiten in het donker, dat verdachte geluid bij dat huis. Wat was dat? Hij had de struiken tegenover het open raam op zij moeten doen. Als hij maar had gedurfd. Hij had zich niet moeten laten afleiden door die man. Wie weet, zat er wel iemand tussen die struiken, die er niet hoorde. Dan had hij kunnen zeggen: „Ziet u nu, waarom ik hier sta?” Hij, Tèkle heeft het niet goed gedaan, hij was bang . . .

En . . . eigenlijk is Tèkle nog steeds bang. Het onrustige gevoel wil maar niet bij hem weg. Wèl ligt hij met gesloten ogen, wèl komt de slaap, maar mèt die slaap komt ook een droom. Een vreemde, angstige droom.

Ergens staat een huis met allemaal open ramen. Er springen donkere figuren uit, ze duiken in de struiken weg, ze kijken vanuit de struiken met grote, glinsterende ogen. En plotseling komt er één van die figuren de weg naar Tèkles huisje op. Alle honden beginnen als gekken te blaffen. Hun kettingen rammelen.

Plotseling bonst er iemand op de deur. Met een schreeuw komt Tèkle overeind. Met grote ogen tuurt hij in het duister, klaarwakker ineens. Nu droomt hij niet meer, wat nú gebeurt is ècht!

De vader van Tèkle is bij de deur gekomen. Hij roept iets wat „ho-ho, kalm, kalm” betekent. Dan draait hij de deur van het slot. Een brede bundel licht valt het donkere huisje binnen. Het licht komt uit een grote zaklantaarn. Eén van de mannen, die voor de deur staat heeft die zaklantaarn in zijn hand. De man heeft een platte pet op en een lichtbruin uniform aan. Het is een politieagent. Hij is niet alleen, een collega staat naast hem.

Wat moeten die agenten hier?

Waarom staan ze voor de deur van Tèkles huis? En nog wel midden in de nacht!?

Ze stappen met z'n tweeën het kleine huisje binnen. Iedereen is nu wakker: de moeder, de zusjes, de broer, zelfs de nieuwe logé komt met een schok overeind.

„Wat is er aan de hand?”

Allerlei gedachten schieten door de hoofden van de net wakker geworden mensen.

Maar dan legt één van de agenten het uit: „Er is ingebroken in de plantagewoning waarbij Tèkle is gezien. Het raam stond open, een radio en een platenspeler zijn gestolen. En de eigenaar heeft Tèkle herkend. Jawel, hij heeft hem wel weggestuurd, maar dat kwam, omdat hij op dat moment nog niets miste. Maar na die tijd is hij op onderzoek uitgegaan en miste de radio en de platenspeler. Daarna heeft hij de werkgever van Tèkle wakker gemaakt en gevraagd waar hij de jongen zou kunnen vinden. En nu: hier is de politie, er zal huiszoeking moeten worden gedaan . . .”

De familie van Tèkle en ook Tèkle zelf waren eerst doodstil. Maar als de Ethiopische politieagent de zaak heeft uitgelegd, beginnen ze plotseling allemaal door elkaar heen te roepen:

„Tèkle kan het niet gedaan hebben!”

„Wij hebben een eerlijke zoon!”

„Onze broer heeft het niet gedaan!”

Al die woorden, al die zinnen worden in het Amhaars, de Ethiopische taal, uitgesproken. Maar ook de agenten spreken Amhaars. Ze vertellen dat ze hun opdrachten hebben. Daarom gaan ze nu aan de gang. Ze doorzoeken het hele huis, alle hoekjes en gaatjes. Ze zoeken tussen vuile en schone was, tussen potten en pannen. Alles halen ze van zijn plaats maar . . . ze vinden niets. Hun onderzoek duurt niet lang, het huis is niet

groot. Ze hebben nu alle hoeken en gaten gehad. Zelfs schijnen ze met hun lichtbundels onder de planten in de tuin.

De honden grauwen en blaffen. Nemen ze het met hun geflaf op voor de arme Tèkle?

Zonder iets gevonden te hebben gaan de politieagenten er na een poosje weer vandoor. Ze lopen langs de kleine huizen waar de mensen wakker geworden zijn, ze gaan naar hun eigen auto, waarvan de lampen nog branden. Ze keren op het kleine weggetje en rijden in de richting van de fabriek, in de richting van de woningen van de Nederlanders terug. De rode achterlichten van hun auto blijven heel lang in het donker zichtbaar.

In de woning bij Tèkle is groot verdriet. Het huis is overhoopgehaald, niets staat meer op zijn plaats.

Maar erger nog: hun eigen rustige leventje is ook overhoopgehaald. Ze zijn geen dieven, toch worden ze verdacht. Ze zijn rustige mensen, toch worden ze in onrust gebracht. Ze zullen onrustig en verdacht blijven, tot de echte dief gevonden is. Pas dan . . . zal iedereen weten dat Tèkle en zijn familie onschuldig zijn.

De volgende dag gaat Tèkle weer vroeg naar zijn werk. Hij heeft die nacht niet meer geslapen, allemaal zijn ze wakker gebleven. Ze hebben gepraat. Jammer, dat praten niet helpt. Tèkle is door wat er 's nacht is gebeurd een beetje anders geworden. Zijn donkere ogen kijken verdrietig in zijn bruine gezicht. Hij loopt langzaam, zijn schouders hangen naar beneden. Hij kan om de grapjes van andere jongens niet lachen. Tèkle is alleen. Als hij langs het huis komt waar ingebroken is, durft hij zelfs niet op zij te kijken.

En opeens slaat een hevige schrik door hem heen. Als de vader van Annet en Mark nu eens zegt: „Tèkle, we hebben ervan gehoord, ga maar terug, we nemen wel een andere boy in jouw

plaats!?”

Tèkle schrikt al bij die gedachte. Hij denkt aan die keer bij Mark, boven in de boom, toen heeft hij zijn werk niet goed gedaan, zou dat al vergeten zijn? Of . . . speelt dat ook nog mee? Dàt, met dit andere samen?

Langzaam nadert hij het huis.

5. DE UITKIJKPOST

Ook in het huis van Annet en Mark is het anders dan andere ochtenden. Annet en Mark hebben zó vast geslapen, dat ze heel verbaasd wakker schrikken als moeder hen roept.

„Opstaan . . . tijd!”

Annet wipt het eerst uit haar bed. Ze heeft een plezierig gevoel, deze tijd van het jaar hoef je nooit naar buiten te kijken wat voor weer het is. Altijd, als je 's morgens je ogen opendoet, schijnt de zon. Altijd? Behalve in de regentijd natuurlijk. In februari is de kleine regentijd, dan valt er af en toe een bui. En van juni tot september, dan is de grote regentijd, dan kun je soppen door het natte gras, dan kun je je korte kaplaarzen vol laten lopen met modder. O, wat moet je dan uitkijken waar je loopt.

Maar vandaag — geen regentijd — zon!

Met een vaart schuift ze de gordijnen van haar kamerraam op zij. Rtssjj.

Ze kijkt de tuin in, langs het kleine huisje dat daar achterin is gebouwd en dat als washok en schuur wordt gebruikt. Langs de flamboyant en de bananeboom met zijn brede, lichtgroene bladeren. Daarachter staan de heel hoge bomen en dáárachter . . .

Maar plotseling blijft ze met wijd open ogen staan. Wat is dat? Ziet ze het goed? Jazeker, dat kan niet missen, er zit iets in die boom. Hoog er bovenin. Het is plat — van hout. Hé, kijk

nou . . .

In haar pyjama springt ze de kamer uit: „Moeder, vader, kijk 's!”

Een luide schreeuw door het huis roept de hele familie bij elkaar. Zelfs Mark komt er voor uit bed.

„Moet je kijken . . .”

Annet neemt ze alle drie mee, háár slaapkamer in.

„Hier, door het raam, kijk, zie je dat?”

Een houten deksel in de boom!

Daar gaat Marks geheim. Hè, wat kunnen meisjes toch onnozel zijn!

Vader en moeder reageren direct.

„Ja Annet, daar zit iets, een hut zonder dak, een bodem, van hout.”

Als moeder op zij naar Mark kijkt, begrijpt ze dat hij er meer van weet.

„Heb jij dat gedaan, Mark?”

Even gaan Marks schouders schokkend omhoog. Hij weet zich niet goed een houding te geven. Hij is trots op zijn bouwwerk en zou dolgraag vertellen van die enige uitkijkpost. Tegelijk zit hij ermee, nu het geheim is uitgekomen.

„Knap werk,” zegt vader plotseling bewonderend. „Is dat het deksel van onze kist?”

„Maar, hoe kreeg je dat er bovenin?” Nu komt Mark er niet meer onderuit. Hij wil dat ook niet. 't Was gisteren immers veel te spannend!

„Heb je 't alleen gedaan?”

„Met Tèkle!”

„Aha . . .”

Moeder snapt nu iets meer van de hele zaak.

„Ik heb Tèkle gisteren in de tuin gemist . . . dat klopt dus wel?”
Mark knikt.

Vader zou plotseling weer zo oud als Mark willen zijn.

„Je hebt het leuk bedacht, maar . . . ligt het goed vast?”

„Is er geen gevaar dat het gaat schuiven of zo?” wil moeder weten.

Mark verzekert dat het stevig vast ligt.

„Kijkt u maar, kom maar mee . . .”

Met z'n vieren gaan ze de tuin in en komen onder de boom terecht. Ze kijken naar de kruin. Daar waar de takken zich spreiden, ligt op het kruispunt de plank.

Vader schudt zijn hoofd. „Ik denk niet dat het kwaad kan,” zegt hij geruststellend. „Weet je wat je doet als je er weer eens ingaat? Neem mijn verrekijker een keer mee. Je ziet aan de ene kant vast en zeker de Fantalla, de krater waar we op zijn geweest, je weet wel. En aan de andere kant het vogelmeer, aan de grote weg naar de andere plantage: Wonji.”

Mark ziet wel wat in die verrekijker.

„Weet u,” ontdekt hij opeens, „ik maak een landkaartje van de omgeving vanaf de uitkijkpost.”

„Maar Tèkle niet te vaak mee naar boven, hoor,” waarschuwt moeder dan. „Tèkle moet zijn werk doen, die hoort in de tuin!”

Mark geeft hierop geen antwoord. De boom met het platform staat immers ook in de tuin? Zou Tèkle niet ook eens door de verrekijker willen kijken? Hij, Mark, weet zeker van wèl!

Vader en moeder zitten het eerst aan tafel. Ze wachten op Annet en Mark. Ze hebben haast niet geslapen vannacht. Samen met de kinderen zijn ze naar bed gegaan. Maar na een uur werden ze er door buurman Walstra uitgeklopt. De buurman kwam vertellen dat er bij hem ingebroken was.

„Het raam stond open, we missen een radio en een platen-speler en . . . wie denkt u dat het heeft gedaan?”

Hoe konden vader en moeder dat nu weten? Ze lagen diep in

slaap, ze hebben geen mens gezien. Nou maar, meneer Walstra zou het hun wel vertellen: „Dat heeft uw tuinboy gedaan!” „Hoe kan dat nu? Hij heeft bij ons opgepast, ik heb zelf nog nooit iets gemist!”

„Nou, wacht maar, dat komt nog wel. Geef mij nu maar zijn naam. Ik stuur de politie er wel achteraan!”

De naam was gauw gegeven, het adres werd uitgeduid. Toen ging de buurman weer weg.

„Ik zou maar gauw zorgen dat ik van dat jongmens afkwam!” had hij nog geroepen.

Toen was hij weer weggegaan. De nacht werd stil, de krekels en blaffende honden in de verte voerden de boventoon.

Maar vader en moeder waren volledig uit hun slaap gehaald.

„Moeten we Tèkle wegsturen?”

„Welnee, er is geen enkel bewijs! Wegsturen is zo makkelijk. Maar zo'n jongen zit dan zonder werk, zonder eten . . .”

„Wat dan?”

„Rustig laten doorwerken.”

„Wat heeft Tèkle gisteren in de tuin gedaan? Het leek wel of hij er niet was . . .”

„Gisteren is niet vandaag. Er is geen bewijs, we zullen wel zien.”

„Bij veel woningen hier op de plantage woont het meisje of de boy achter in de tuin. Het stenen washok met de ruimte ernaast wordt dan ingericht om bewoond te worden. Zo hebben de burens links het ook. Als wij nu Abeba eens vragen of zij er wonen wil?”

„Abeba . . . alleen?”

„Nee, met haar vriendin. Het meisje dat de laatste tijd onze was doet, is een vriendin van haar. Zullen we het haar aanbieden?”

„Ga dan eerst eens kijken hoe dat bij de burens is.”

„Morgen!”

„Goed, morgen!”

Ja, zo was het vannacht gegaan.

En nu is het de volgende ochtend. Ze zitten aan tafel voor het ontbijt. Ze wachten op Annet en Mark. Eindelijk — daar zijn ze. Over Tèkle wordt niet meer gesproken. Wèl over het plat in de boom, over de dag die vóór hen ligt — een dag op school.

„Maar om vijf uur, dan kunnen we wel eens naar de rivier de Awasj gaan. Daar zitten nijlpaarden in. Ik heb gehoord over een plaats waar je ze duidelijk kunt zien. Doen?”

Het plan wordt met gejuich begroet. Het wordt vast en zeker een feestelijke dag.

Als vader de achterdeur uitgaat om naar zijn werk te gaan, komt net Tèkle er aan.

Schuw? Schuldbewust? Hij loopt anders dan anders. Zijn ogen lijken doffer, zijn groet klinkt bedeesd.

Een moment blijft vader staan. Dan wenkt hij Tèkle om met hem mee te gaan. Tèkle loopt achter vader aan — achter naar de tuin. Terwijl vader vooroploopt, hoort hij dat Tèkle hem volgt.

Ze hebben hem niet opgepakt, denkt vader. Ze hebben dus geen bewijzen tegen hem. Maar wie heeft het dan wèl gedaan? Bij de groentebedjes in de tuin blijft vader staan. Hij geeft wat aanwijzingen. Hij vertelt hoe Tèkle de groente verzorgen moet. Tèkle knikt. Bij de vorige bewoners van dit huis heeft hij hetzelfde werk ook al gedaan. Als het aan Tèkle ligt, nou, dan komt het wel goed. Hij zal de groentebedjes van onkruid vrijhouden, de bloemen verzorgen, het gras maaien, de tuinslang op tijd verzetten. Als ze maar niet denken dat hij een dief is, ingebroken heeft, niet te vertrouwen is. Want dan kan Tèkle niet gelukkig zijn.

6. NIJLPAARDEN IN DE AWASJ

Als die dag om vijf uur de sirene van de fabriek loeit, gaat er een gejuich op bij Annet en Mark. De sirene betekent: nu is ook vader klaar, ophouden met spelen, naar de Awasj toe!

Even later komt vader met zijn auto voorrijden. Toeteren is nauwelijks nodig, ze hebben hem al gezien. Daar komen ze aan. Annet en Mark kruipen achterin, moeder schuift naast vader. Als ze wegrijden, kijken Tèkle en Abeba hen na.

Ze rijden langs het groen van de plantage, langs de woningen, de fabriek, de rietvelden links en rechts van de weg. Ze zien hoe afgebrand, gekapt riet ingeladen wordt, ze zien ook hoe karren vol riet voorthobbelen naar de fabriek. Maar zij moeten verder. Voorbij de plaats waar nog nooit riet is ingelegd, waar het land er nog droog en dor bij ligt. Al is het dan van de Ethiopische regering gehuurd, dit land is nog nooit bewerkt. Dat komt nog, dat is nog werk dat in de toekomst gebeuren moet. Dan zal ook hier het water naar toe worden gepompt, dan zullen ook hier de arbeiders kunnen werken. Zover is het nu nog niet, het kan niet allemaal tegelijk.

Plotseling ziet Mark een paar Karéjoes, die met hun kamelen dit stuk land doortrekken.

„Hé pap, zie je dat? Mogen die hier komen?”

Vader vertelt dat het eigenlijk meer bijzonder is dat je hier blanke mensen ziet dan Ethiopiërs, zoals bijvoorbeeld deze Karéjoes. Dit zijn mensen van een stam, die hier altijd heeft ge-

woond. Ze zijn hier geboren, het is hùn land.

„Maar waarom komen wij hier dan?”

„Om dit land in cultuur te brengen.”

„In cultuur brengen? Wat is dat?”

„Dat is: zorgen dat er wat op kan groeien, dat er wat wordt verbouwd. Zoals dit land er nu bij ligt, is het alleen maar een oord voor hyena's en jakhalzen, gieren en andere roofdiersoorten. Mensen kunnen hier nauwelijks een bestaan vinden. Nu is deze grond door ons van de regering gehuurd, er mag water op worden gebracht uit de rivier de Awasj, er mag riet in worden gepoot en andere tuingewassen. Er mag ook een fabriek op worden gebouwd. Zo kunnen wij ook werk verschaffen aan duizenden Ethiopiërs. Die kunnen nu ook wat meer gaan verdienen dan ze anders zouden kunnen doen. Ze kunnen een lemen huisje bouwen, onderwijs krijgen voor hun kinderen . . .”

„Zou die Karéjoe met zijn kamelen dat wel leuk vinden dat wij gekomen zijn?”

Even lacht vader. „Leuk, wat is leuk? Sommigen haten ons, dat is waar. Ze denken: het is òns land, wat doen die vreemdelingen hier? Anderen vinden het juist wel goed. Ze proberen goede maatjes met de buitenlanders te worden. Ze zwaaien je soms vriendelijk toe, kijk maar . . .”

Op dat moment zijn ze vlak bij de Karéjoe gekomen. Ze steken alle vier hun hand omhoog. De man staat aan de kant van de weg, ziet de auto, de mensen en zwaait terug!

Voor deze Karéjoe zijn Annet en Mark dan ook helemaal niet bang. Ze kijken in een lachend gezicht.

„Wat doet deze man nu voor werk?”

„Deze? Waarschijnlijk wat al zijn stamgenoten doen. Ze trekken rond met hun kamelen om zodoende hun beesten van voedsel te voorzien. Let maar eens op, die dieren passen precies in deze omgeving. Hun gele kleur is als 't ware een schutkleur.

't Land is zo geel, dor en droog. Hun lange nek, de hoge kop, zo kunnen kamelen van een dorre struik de enkele blaadjes, die vaak wat hoger zitten, toch nog aftrekken, opeten. De bult op hun rug bevat een voorraadje voedsel, zo komen ze in schaarse tijden niet direct van honger om . . .”

„Eén bult — 't is dus geen kameel,” stelt Annet nog eens nadrukkelijk vast.

Maar Mark zegt ongeduldig dat ze dat nou zo langzamerhand allemaal wel weten.

„Maar de Karéjoe zelf, waar leeft die van? Wat eet hij?”

Vader vertelt dat ook deze mensen hun vruchten in de natuur zoeken, ook bladeren van bomen, „kruiden” zeggen ze bij ons, kennen deze mensen. En . . . ze eten ze natuurlijk ook! En ze eten wat alle Ethiopiërs eten: tef!”

„Tef?” Annet trekt haar wenkbrauwen hoog op. „Tef? Wat is dat?”

„Het is een graansoort,” maakt moeder duidelijk. „Het groeit op heel dorre, droge grond. Het wordt door de mensen zelf fijngemalen, men bakt er koeken van. Op de koeken doet men dan sausjes, die weer van kruiden zijn gemaakt.”

„Tef — en kruiden?”

„Ja, maar, nog iets. Het bloed van dromedarissen gebruiken ze ook!”

„Bloed?”

„Ja, ze tappen een beetje bloed af, uit de hals van het beest. Dat bloed, vermengd met tef — daar worden dan ook weer koeken van gebakken, daar zit eiwit in.”

Annet en Mark rillen van het idee. „Bloedkoeken, stel je voor!” Maar moeder vindt het niet zo gek. „In Nederland verkoopt de slager bloedworst. Nota bene, waar denk je dat dat bloed vandaan komt?”

„Dan nooit bloedworst meer!” roept Annet uit. Het hele ver-

haal heeft haar een beetje misselijk gemaakt.

Ze zijn intussen al bij de Awasj gekomen. De hoge, groene bomen aan het eind van deze dorre vlakte geven precies aan waar de rivier stroomt.

Plotseling zien ze tussen die groene bomen een groepje apen gaan! Haastig vluchten die weg voor de naderende auto met de kijkende mensen. Snel zijn de beesten tussen de beschuttende planten verdwenen. Allemaal? Dat hadden ze gedacht!

„Kijk, daar!” roept Annet ineens. „Daar zit er nog één, een heel grote!”

Vader zet de auto stil.

„Die baviaan wil ik op een foto!” zegt hij slagvaardig. Hij pakt zijn toestel en schroeft er een telelens voor. Met zo'n telelens haal je datgene wat je in de verte ziet veel dichterbij. En zo'n aap wil je toch zeker zo groot mogelijk op een plaatje zien!

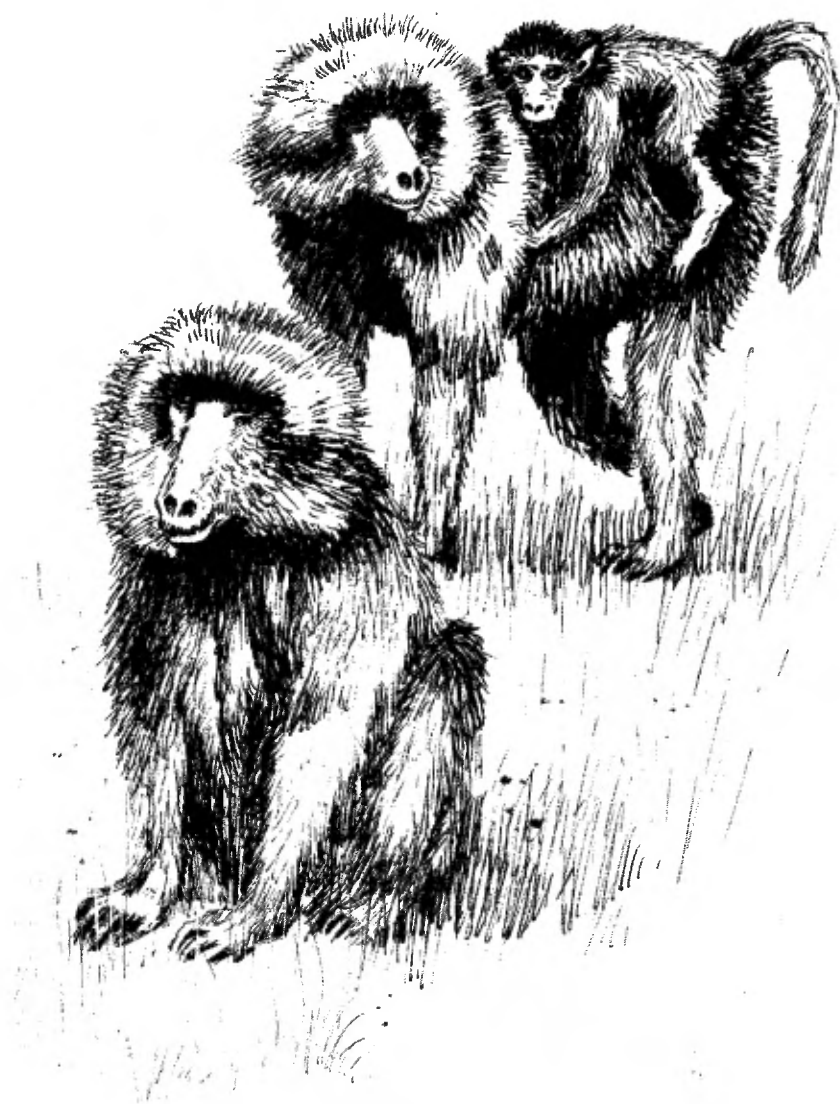
„Dan kunnen we de foto naar oma en opa sturen! Toe pap, gauw!”

Maar de grote baviaan houdt vader goed in de gaten. Hij heeft zich op het hoogste punt van een heuvel neergezet. Het is alsof hij tegen zijn mede-apen zegt: Wacht maar, jongens, ik houd ze wel in de gaten. Als ze verder komen, geef ik wel een gil! En ja, hoor. Als vader het toestel in orde heeft gebracht, als hij nog een paar stappen naar de aap doet, klinkt de gil! En de aap is weg, uit het gezicht verdwenen.

„Ik weet zeker dat hij ons nog ergens op een verborgen plaatsje zit uit te lachen,” stelt vader vast. Maar . . . daar heeft hij nu geen foto mee.

„Kom maar, mensen, we zijn op weg naar de nijlpaarden, laten we ons door die apen niet laten afleiden.”

Nauwelijks heeft vader de auto weer in beweging gebracht en zijn ze een paar meter verder, of de apen verschijnen weer. Annet en Mark beginnen te juichen.

„Toe vader, zet hem in z'n achteruit, gauw!”

Vader zet de auto in z'n achteruit. Annet en Mark houden de apen in de gaten.

„Die ene ziet ons weer, hoor vader, vlug!”

Vader klimt weer de auto uit. Het toestel schietklaar in z'n hand. Dan houdt hij het voor zijn ogen. „Knip!” de foto is genomen. Maar als hij opkijkt, zijn de apen weg. Ze krijgen met z'n allen een beetje last van de slappe lach. Vooral Annet giert het uit.

Is de foto mislukt? Wie weet!

Zonder nu nog langer te talmen rijden ze verder langs de bedding van de rivier.

„Hier zit heel veel wild!” weet vader. „We moeten ook nog steeds eens met z'n allen naar het wildpark toe,” bedenkt hij er hardop achteraan.

Het wildpark, ja, dat was hun reisdoel al eens eerder geweest, maar . . . toen hadden ze al zoveel gezien, toen is er niets meer van gekomen. Ze waren toen te moe om verder te gaan.

„Dat doen we nog eens een keer.”

„Beloofd is beloofd, daar houden we je aan!”

„Maar hier moeten we eerst zijn, stap maar uit!”

Vader heeft de auto stilgezet op een grote, open plaats. Aan de overkant van de rivier zie je geen bomen, maar struiken en pluimen.

„Kijk! Daar, die plant!”

Annet en Mark zien een plant met een droge, grote vrucht eraan. Maar voordat ze zich in de plant en de vrucht hebben kunnen verdiepen, wordt hun aandacht getrokken door een doordringend snuivend geluid.

„Daar jongens kijk!”

Vóór hen in de rivier zijn wat bruingrijze eilandjes zichtbaar geworden.

„Let op, dat zijn nijlpaarden, sst!”

Ze blijven allemaal aandachtig naar de „eilandjes” staren. Er is niet veel aan te zien, totdat er een grote kop boven het water verschijnt. Een bek gaat wagenwijd open, kleine ogen als van een varken worden zichtbaar, kleine, draaiende, bewegende oortjes, onwijs op de kop geplakt. Als de bek weer dichtgaat, verdwijnt het beest met veel gesnuif onder water. Er is nu niets meer van hem te zien. Zelfs zijn rug, het „eilandje”, is nu verdwenen. Maar de andere „eilandjes” zijn er nog. Ze kunnen nu zien dat dat ook werkelijk nijlpaarden zijn.

„Vader, komen ze er ook uit?” Het is Annet die dat eerst eens even weten wil. Stel je voor, zo’n beest met zo’n enorme bek!

„Kijk daar, daar gaat er één!”

Mark ontdekt hem het eerst. Schuin aan de overkant waar een klein, oplopend strandje is, werkt een nijlpaard zich omhoog. Druipend, glimmend, plomp en massief staat hij daar. Langzaam zet hij de ene poot voor de andere en verdwijnt aan de overkant het land in, tussen de struiken en planten. Een grijze rug steekt nog boven wat halmen uit.

„Er komen er meer!”

Annet heeft gelijk.

„Als er één schaap over de dam is, volgen er meer!”

„Noem dat maar een schaap!”

Ze zijn allemaal opgewonden over wat ze te zien krijgen. Achter elkaar werken zich wel acht dieren op het droge en verdwijnen in het struikgewas.

„Als we daar nu liepen, zou zo’n nijlpaard ons dan opeten?” wil Annet graag weten.

Vader verzekert van niet.

„Een nijlpaard is een graseter — hij eet geen vlees. Het is ook een echt kuddedier, eigenlijk net zoals onze koeien. Vergelijk ze daar maar mee. Wel is het zo dat een nijlpaard je kwaad kan

doen. Als hij bijvoorbeeld in het nauw gedreven wordt. Als hij aan land is en er plotseling iemand tussen hem en de rivier zou komen. Dan voelt hij zich bedreigd, hij kan de rivier niet in, hij weet niet wat die vreemde van hem moet . . .”

„Je moet trouwens nooit beesten insluiten,” weet Mark. „Beesten, die vrij kunnen gaan, zijn veel minder vals.”

„Denk maar aan die loslopende honden op de plantage.”

„Ja, of aan zo’n vastliggende kamponghond!”

Intussen zijn alle nijlpaarden, die te zien waren, op het droge gekomen. Nu lopen ze aan de overkant van de rivier te grazen.

„Zullen we nu maar weer naar huis gaan? ’t Is vast al wel half-zeven,” zegt moeder. Ze draait zich om om naar de auto te gaan. Maar op dat moment blijft haar rok vastzitten aan de grote plant, die ze daarnet al hadden gezien. De plant, met de droge vrucht eraan. Vader helpt om haar los te maken.

„Weet je waar moeder aan vast zat, jongens?”

„Geen idee!”

„Aan een wilde katoenplant, kijk maar hier!”

De rok van moeder is los. Nu plukt vader de vrucht van de plant. Hij maakt de dorre schil open, er komt wit pluis uit. Het lijkt wel op een dot watten, zoals moeder in haar verbanddoos heeft zitten.

„Kijk, zó wordt dat op de velden geplukt. Het gaat daarna naar de fabrieken waar het verwerkt wordt tot stof voor kleding.”

„Of tot verbandgaas.”

„Of tot hoofddoekjes.”

„Hè ja, wat flauw!”

„Kom, laten we doorlopen!” maant vader. Zelf geeft hij het voorbeeld. Als eerste komt hij bij de auto aan.

„Vooruit jongens, instappen!”

7. HET GOUDEN HORLOGE

Op woensdagmiddag is de school dicht. Net zoals in Nederland. Je kunt gaan spelen, de hele middag, als je wilt. Wat ga je spelen?

Annet en Mark hebben alle twee een plan. Mark wil naar het platform in de boom. Annet wil graag het zwembad in.

„Mam, ga je mee?” vraagt ze.

Moeder heeft er veel zin in. Het zwembad ligt midden op het terrein, het water is schoon, het bevat geen druppel chloor. Je krijgt geen zere ogen, al zwem je er uren in! Rondom het bad is gras, zó schoon, dat je het als matje gebruiken kunt en je er heerlijk op kunt gaan liggen. Ook zijn er banken. Achter die banken staan bloeiende planten: rood, paars en geel. En daarachter hoge bomen, daardoor ben je beschermd. Annet weet precies hoe die bomen heten. Het zijn eucalyptusbomen. Ze zijn wel zo hoog als een huis met vier verdiepingen in Nederland.

„Maar de wortels zitten niet zo diep,” heeft vader gezegd.

Daarom zijn ze snel hoog, maar met een hevige storm ook gauw geveld. Het voordeel van niet-diep-wortelen in dit warme land is dat ze het water dat over het terrein wordt gespreid, gretig meedrinken.

„Mam, doe je 't? Ga je mee? Hoi,” juicht Annet plotseling bij voorbaat. Ze ziet aan moeders gezicht al dat ze het doet.

De badpakken zijn gauw gehaald, de andere spullen ook.

„Mark, voorzichtig hè, daar in die boom. Geen waaghalzerij,

hoor, pas op!”

Mark bezweert dat hij natuurlijk heel voorzichtig zal doen. Dat het helemaal geen kwaad kan dat hij daar bovenin zit. Moeder laat hem achter. Hoewel, ze is er niet helemaal gerust op. Zo'n vlonder, zo hoog in die boom, ergens wou ze dat Mark het maar niet verzonnen had.

Maar ze vergeet Mark gauw als ze in het zwembad aangekomen is. Het is er gezellig druk. Alieske is er met haar moeder en een paar andere Hollandse vrouwen en Ethiopische kinderen zijn er ook. Hier zullen ze het goed hebben vanmiddag, dat staat vast. In de kleedhokjes laten ze alles achter wat in een zwembad toch alleen maar lastig is. In badpakken, op slippers, komen ze hun kleedhokjes uit. Zelfs het horloge, dat moeder per ongeluk omgehouden heeft, kan ze hier met een rustig gevoel achterlaten. Zoveel vertrouwen heeft moeder hier gewoon weer moeten leren. Dat zou je in Holland immers niet hoeven te doen?!

Blij en ontspannen laat moeder zich bij Alieskes moeder neervallen. En Annet neemt Alieske mee in het kikkerbad.

„Kom maar, Alieske, ga je mee met Annet?”

Maar voordat Annet verdwijnt met Alieske, wordt ze eerst door moeder van top tot teen ingevet.

„Nee hoor, Annet, geduld! Ik laat je niet eerder gaan. Het is hier veel te heet, je huid is te teer.”

Ook Alieske krijgt een beurt met zonnebrandcrème. Wat bij Annet gebeurt, moet bij Alieske ook. En ze vindt het maar wát interessant, al heeft ze er na één minuut alweer genoeg van.

Daar gaan ze: Alieske en Annet.

Daar liggen ze: Alieskes moeder en Annets moeder.

Midden in het grote bad zijn twee Ethiopische jongens bezig met een grote, zwarte luchtband. Het kon wel een band van een tractor zijn. Ze worstelen zich met hun donkere lijfjes

boven op die band, en net als ze daar zitten met hun zwarte, druipende haren, hun tintelende, donkere ogen, dan duikt één van hen de band weer af, dan raakt de band uit zijn evenwicht. Dan kiept hij en slaat helemaal om. Dat gaat niet ongestraft voor het nog zittende jongetje. Dat verliest zijn evenwicht en valt. Hoestend en proestend komt hij weer boven. Daarna begint het spel opnieuw.

Het Ethiopische meisje dat bij de jongens is, kan tegen dit spelletje niet zo goed op. Ze is veel kleiner. Ze heeft haar krullende haar in twee uitstaande staartjes. Daar draagt ze rode lintjes in. Die jongens zijn zo groot, zo ruw. Ze raken nooit moe, ze kunnen niet naar hun zusje luisteren als dat zusje hun iets vraagt. Daarom gaat het kleine, donkere zusje ook maar naar het kikkerbad, naar Annet en Alieske. Naar de twee blanke kindertjes, die daar aan het spelen zijn. En al kan dit meisje hun taal niet verstaan, toch doet dat meisje mee. Totdat haar moeder haar roept, dan wordt haar donkere lijfje drooggeboend met een handdoek, dan schieten haar voetjes in twee gele slippertjes.

„Kom, naar huis!”

Het herinnert Annets moeder eraan dat ze zo langzamerhand ook naar huis moet. Het is bij vieren. 's Woensdagsmiddags komt de kippenboer. Ze wil wel een kip van hem kopen. Een kip om op te eten. De boy maakt hem wel schoon.

Ze duikt nog even het water in. O, wat is het heerlijk, hier. Geen kans op te koud water — het is heerlijk lauw — de zon brandt op haar rug. Ze ziet haar eigen schaduw op de bodem van het bad. Met een paar snelle crawlslagen gaat ze een paar keer door het bad heen en weer. Dan komt ze eruit en roept Annet.

„Kom Annet, we gaan!”

„Dag Alieske!”

Terwijl Annet en haar moeder naar het kleedhokje gaan, komt Alieske verdrietig bij haar moeder. 't Was juist zo fijn met Annet. En nu gaat Annet naar huis. Maar Alieskes moeder neemt haar kleine dochtertje ook bij de hand.

„Kom Alieske, wij gaan ook!”

„Wat zullen we nu hebben?”

Met snelle passen loopt Annets moeder van het ene badhokje naar het andere. Ze heeft nu alle vijf hokjes doorzocht. Maar hoe kan dat dan?

„Zoek je iets?”

Alieskes moeder roept het al van ver. Ze ziet de moeder van Annet met zo'n wanhopig gezicht, dat er vast iets aan de hand moet zijn.

„Annet en ik hebben ons hier nota bene uitgekleet en nu – kleding – handdoeken – weg!”

„Weg? Maar dat kan niet, dat is een grap!”

Moeder haalt haar schouders op. Natuurlijk, een grap moet het zijn. Waar is Mark?

„Annet, heb je Mark hier gezien?”

„Maar moeder, die zou toch – die boom!”

Moeder kan op dit moment slecht tegen een grap. Ze is iets langer in het zwembad gebleven dan ze had bedoeld. Daarom heeft ze nu haast. Ze wil naar die kippenboer . . .

„Annet, loop eens even naar huis.”

Annet gaat al. Ze rent in haar badpakje schuin over het groene gras. Abeba ziet haar komen. Gaat Annet mee water halen misschien?

„Nee, nu niet, is Mark hier ook?”

„Mark!”

Mark hoort niets. Hoe zou hij ook! Hij zit hoog in de boom, achter in de tuin. Dan om het huis heen naar Mark toelopen,

langs de flamboyant en de bananeboom, om het koffiestruikje heen. Hijgend en warm staat Annet stil onder de hoge boom met zijn brede kruin. Ze zet haar beide handen aan haar mond. „Mark, Mark!”

Boven uit de boom komt antwoord terug. „Joe, kom maar hier!”

Annet wordt boos, omdat moeder boos is.

„Je moet onmiddellijk de kleren teruggeven. Moeder is heel nijdig. Ze wil zó niet naar huis, en de kippenboer . . .”

Mark snapt niets van het verhaal. Haast onverstaanbaar komen halve zinnen naar hem over. Dat het Annet ernst is, dat snapt hij wel. Daarom komt hij toch in beweging en laat zich langzaam van tak tot tak zakken. Even later staat hij naast zijn zusje op de grond.

„Mams vindt je heus niet leuk, ze is o zo kwaad. Schiet op, ze wil naar huis!”

Mark snapt niets. „Ik heb de hele middag boven gezeten, wat heb ik dan gedaan?”

„Mams d'r kleren zijn weg, jij weet best waar ze zijn, geef op!”

„Och kind, ik heb helemaal die kleren niet!”

Stilte . . . wat nou?

Aan Annets ernstige gezicht ziet Mark plotseling dat het menens is. Aan Marks gezicht ziet Annet dat hij meent wat hij zegt. Dan komt er alleen een langgerekt: „O-o-o!”

Naast elkaar rennen ze daarna in de richting van het zwembad.

„Hoe kan dat nou?”

„Wie kan het dan hebben gedaan?”

Een nare grap.

„Mam, Mark heeft niet . . .”

„Mam ik heb niet . . . heus, hoe kan dat dan?”

Nog eens doorzoeken ze met z'n allen de kleedhokjes. Niets

te zien. Dan zoeken ze verder – achter de kleedhokjes, in de struiken. En opeens . . . een roepen: „Hier! Kijk maar, ze zijn hier achter de struiken gegoooid!”

Stomme verbazing bij allemaal. Hoe kan zo iets mogelijk zijn? Wie heeft dat gedaan? Waarom?

Dan slaat een grote schrik door moeder heen.

„Mijn horloge was erbij! O, ontzettend, dat gouden. Ik heb het in de zak van m'n jurk gedaan.”

Wie neemt nu ook een horloge mee! dreunt het door haar heen. 't Was per ongeluk, ze weet het wel, had ze het maar naar huis gebracht of Annet er even mee weggestuurd. Als het niet terecht komt! 't Zou vreselijk zijn!

„Kan het niet uit de zak gevallen zijn?”

Allemaal zoeken ze, zelfs kleine Alieske doet mee. Er wordt niets gevonden, niets! Stil trekken ze even later hun kleren aan. Verslagen gaan ze naar huis.

Wie heeft dat gedaan?

Waarom?

Als vader die avond naar huis komt, is het niet best. Moeder is in tranen. Ze heeft het horloge nog van háár moeder gekregen, vlak voordat ze naar Ethiopië zijn vertrokken. Als je iets verliest, is het al erg genoeg. Als iets wordt gestolen, komt het nog erger aan.

„Waar was de boy vandaag?” wil vader weten.

Bij die vraag krijgt Mark een hoogrode kleur. Gaan ze controleren of Tèkle genoeg heeft gedaan?

„Mark, wat heeft Tèkle vanmiddag gedaan?”

Mark weet niet goed te antwoorden.

„Ik weet het niet,” zegt hij zacht.

Vader vraagt door. „Weet je zeker dat Tèkle niet bij het zwembad is geweest?”

Maar Mark haalt zijn schouders op. Hij weet het werkelijk niet. Hij heeft niet op Tèkle gelet. Zelf zat hij immers op zijn post in de boom?!

Vader is niet tevreden. Het idee heeft hem besprongen dat Tèkle dan misschien toch de dief kan zijn. De diefstal bij Walstra, de diefstal bij hen . . . de politie zal het weer moeten weten. Er móet een eind komen aan diefstal op dit terrein. Zelfs in de garage van de fabriek zijn deze week wat banden gestolen. Autobanden, zo maar opeens waren ze weg. Dat kan toch niet?! Het lijkt wel of hier een bende opereert. Een roversbende, stel je voor!

„Vanavond op de club moeten we er maar eens over praten,” zegt hij tegen moeder. „We moeten te weten komen wie het gedaan heeft. Dit zàl afgelopen zijn!”

Die avond gaan vader en moeder naar de club. Daar zal een film worden gedraaid. De meeste mensen van de plantagewoningen komen daar.

Vader en moeder komen iets te laat. De film is al begonnen. Zachtjes zoeken ze een plaats. Het zijn filmopnamen van de natuur van Ethiopië. Ze zien ook prachtige opnamen van de mensen, hoe ze leven, hoe ze zich voeden, hoe vrouwen koeken bakken van tef. Ze zien hoe de dieren in dit land leven, hoe ze door mensen worden verjaagd, hoe ze zelf weer mensen verjagen, het is allemaal in kleur. En toch . . .

Vader en moeder zijn er met hun gedachten niet helemaal bij. Als dan ook de film afgelopen is, als er wat te drinken wordt gehaald, schieten ze de voorzitter van de club aan.

„Er worden de laatste tijd, lijkt ons, nogal wat diefstallen gepleegd. Heb je daarvan gehoord?”

„Nou en of! Bij jullie ook al? En bij Walstra en . . .”

Dan wordt er gevraagd of alle aanwezigen eens even stil willen

zijn. Hebben méér mensen klachten over oneerlijkheid?"

Dan komen de verhalen los!

Het lijkt op het terrein niet veilig meer te zijn. Wat moet er worden gedaan? Wie heeft een idee?

„Extra wakers!" zeggen er een paar. Maar anderen weten dat het heus niet onder de ogen van wakers gebeurt.

„Wakers vallen veel te veel op. Er moet in het geheim beter worden opgelet. Maar hoe?"

Opeens staat Walstra, de buurman op. Hij neemt het woord en wijst met een uitgestoken vinger naar vader en moeder: „En ik zeg je dat hùn tuinboy niet te vertrouwen is!"

Plotseling is het wat stiller in de club.

„Hun tuinboy? Hoe kom je daarbij?"

Nou, Walstra zal het wel eens vertellen. Van het open huiskamerraam. Van de hond, die 's avonds begon te blaffen. Van het buitenlicht dat hij heeft aangedaan en van de boy, die daar stond voor het open raam. „En een radio en een platenspeler ben ik kwijt. En een boy die dan voor het open raam staat, die weet van niks? Nou, dat maak je mij niet wijs!"

Maar vader neemt zo'n beschuldiging niet. Walstra heeft een verhaal? Híj ook!

„De eerste avond dat wij de tuinboy hadden, lieten we hem op het huis passen. Ons huis was toen net bewoond. Tóen al werd er een poging gedaan om in te breken bij ons. Als Tèkle er toen niet was geweest! Wij hebben aan Tèkle te danken dat er toen niet ingebroken is!"

Gelukkig zijn er een paar mensen die vader bijvallen. Die goede dingen over Tèkle vertellen, omdat hij bij vroegere bewoners van de plantage ook al had gewerkt. Tèkle is geen onbekende, heus!

Maar anderen zijn het met Walstra eens. Een boy bij het open raam, een radio, een platenspeler vermist . . .

„Maar mijn horloge dan?” wil moeder weten. „Dat gebeurde niet in huis, maar nota bene midden op het terrein. Tèkle moet toen bij ons in de tuin bezig zijn geweest . . .”

„Hij moet bezig geweest zijn, maar wàs hij het ook?”

Konden ze op die vraag nu maar antwoord geven! Maar dat kunnen ze juist niet.

„Gewoon wegsturen, die knaap!” is het advies van Walstra. Maar vader en moeder protesteren. „Zonder bewijs stuur je niet zo maar een tuinboy weg.”

Omdat meneer Walstra vindt dat een open raam met Tèkle ervoor voldoende bewijs is, draait hij zijn brede rug naar vader en moeder toe. Hij is niet meer van plan ook maar één woord met ze te wisselen. Des te meer woorden wisselt hij met anderen uit de club. Daardoor is voor vader en moeder die avond volkomen mislukt. Vroeger dan anders keren ze naar hun huis terug. Daar treffen ze Tèkle aan op het muurtje bij hun huis. Zijn sjamma over zijn hoofd, zijn stok in de hand. Hij heeft gewaakt! Kunnen ze tegen hem zeggen: „Tèkle, ga toch maar liever weg?! Kom maar niet meer terug?!”

In plaats van dat klinkt hun bekende groet: „Tenástali – goedenavond.”

8. ABEBA'S NIEUWE HUISJE

Achter het huis van Annet en Mark wordt geschrobd en geboend. Het kleine stenen huisje in de tuin wordt schoongemaakt. In dat huisje zitten drie deuren. De eerste deur geeft toegang tot een ruimte waar gewassen wordt. Daar kun je Fíkre, Abeba's vriendin, 's morgens al vroeg bezig zien met grote teilen water, pakken zeep, stukken wasgoed en . . . noem maar op.

De tweede deur geeft toegang tot een ruimte waar nu Abeba wonen mag. En achter de derde deur, daar komt dus Fíkres huis.

De beide meisjes, Abeba en Fíkre, hebben eerst toestemming aan hun ouders gevraagd, maar die vonden het alleen maar fijn. Als er een niet meer thuis komt slapen, dan betekent dat voor de anderen: een beetje ruimte meer!

Daarom wordt er nu geschrobd en geboend — de ruimte moet schoon. Overdag zal de brandende zon het huisje drogen en om een uur of vijf, als Abeba water heeft gehaald, dan trekken de meisjes erin.

Annet en Mark proeven er de hele dag een beetje de spanning van. Als ze om twaalf uur uit school komen, staat er een leeg, kraakhelder huisje. De spulletjes, die erin moeten, zijn alvast op het gras in de tuin gezet.

Twee bedden, twee tafeltjes en twee stoelen, dat is het hele meubilair. Maar er is ook een stookplaat, er zijn grote, ronde,

platte vormen waar tefkoeken in gebakken kunnen worden. Hoe dat precies gebeurt, krijgen Mark en Annet vast nog wel eens te zien.

Verder liggen er alle mogelijke kleine dingetjes in het gras te wachten: een donker koffiepote van aardewerk, een pannetje, ook al van aardewerk.

Als vader tussen de middag thuiskomt, zegt hij enthousiast: „Daar maken we een foto van!”

Mark is er als de kippen bij om zelf het toestel te voorschijn te halen. Hij weet precies hoe het werkt.

„Pap, mag ik het doen?”

„Vooruit dan maar.”

Het plaatje is gauw gemaakt. Dat is maar goed ook, want als Annet en Mark 's middags uit school komen, zijn tot hun verbazing de kamertjes al ingericht.

Vol bewondering en tegelijk nieuwsgierig staan Annet en Mark die avond bij de deur van Abeba's huisje. Zij hebben net gegeten, Abeba nog niet.

Wel staat haar eten klaar. Ze heeft een paar grote koeken gebakken van tef. Ze liggen op de grote, ronde schaal. De tefkoeken zien er uit als grote pannekoeken. Ze zijn alleen grauwgrijs van kleur, er zitten ook allemaal gaatjes in. Annet rilt een beetje als ze ernaar kijkt, ze vindt het geen lekker gezicht — brr.

Abeba ziet Annet en Mark bij de ingang van haar huis. Ze nodigt hen met een lachend gezicht binnen. Naast elkaar gaan ze zitten op twee houten, ronde krukjes, die Abeba daar voor hen heeft neergezet. Abeba heeft een gezellig kamertje. Op haar bed ligt een rode spreid met een gerimpelde strook. Aan de muur zijn plaatjes geplakt. Het vuurtje is aan, op de ijzeren plaat, midden op de grond. Het is een vuurtje van kleine stukjes houtskool. Het kleine gebakken koffiepote van Abeba ligt

erin. Straks komt haar vriendin koffiedrinken, daarom ligt haar potje al klaar.

Abeba pakt de tefpan. Ze beduidt met haar handen of Annet en Mark er iets van lusten. Geen van beiden durven ze „nee” te zeggen. Daarom halen ze thuis in de keuken een bord.

„Mam, we krijgen tef van Abeba.”

Met een trots gezicht legt Abeba op ieder bord een tefkoek. En als even later ook moeder om een hoekje kijkt, wordt ook zij op tefkoek getrakteerd.

„Mam, ik heb geen vork en geen mes!”

„Die heeft Abeba ook niet. Je eet het maar met je vingers, kijk maar hoe Abeba het doet.”

Maar voordat ze beginnen, komt er eerst nog een beetje rode saus uit een pannetje overheen.

„Dat hoort zo,” weet moeder. “Die saus heet: „wot”.”

Het is moeder als eerste, die met haar vingers kleine stukjes van de tefkoek trekt, ze in de wot-saus wrijft en ze daarna naar haar mond brengt. Terwijl ze dat doet, kijkt Abeba haar met grote, glanzende ogen aan. Ze is trots op haar baksel, op haar kamertje, op alles, deze dag!

Annet en Mark doen wat moeder doet. Vol verwachting brengen ze een stukje van de koek naar hun mond. Ze verwachten de smaak van een pannenkoek, maar . . . er loopt een koude rilling over hun rug als ze het eerste hapje proeven. „Hu!”

Het smaakt zurig, flauw. Het is, volgens Mark later, een afgrijselijke smaak. Volgens moeder moet hij zich niet aanstellen: het valt best mee! Maar Annet en Mark springen de tranen in de ogen. De saus is sterk en heet vanwege alle kruiden, die erin zitten. De koek is zuur. Hoe krijgen ze dit alles weg? Onmogelijk om hem op te eten – wat dan wel? Hun vingers worden rood en nat van de saus – hun monden ook. Moet dat eten nu helemaal op? Mark kan niet meer. En dan – opeens, als Abeba

zich over haar koffiepotje buigt, vouwt Mark zijn tefkoek een paar keer dubbel en stopt hem in zijn zak. Moeder heeft 't niet gezien. Maar Annet wel. Haar ogen beginnen te schitteren. Ze proest het haast uit van het lachen. Bliksemsnel vouwt ook zij haar koek op en stopt hem in Marks rechterzak. Mark durft niets te zeggen, bang dat Abeba of moeder iets merken zal. Als Abeba even later weer zicht op de borden van Annet en Mark krijgt, zijn ze tot haar verbazing al leeg. „Lusten ze nog meer?”

Mark en Annet, met druipende, vochtige vingers, schudden hun hoofden. Van moeder krijgen ze toestemming om maar vast naar de keuken te gaan, om daar hun handen te wassen. En natuurlijk komen daar in de keuken de koeken de zakken weer uit. De vuilnisbak is dichtbij, met een vaatdoekje worden daarna zo goed mogelijk de zakken schoongeveegd. Ziezo, opgelost!

Ze gaan eerst nog even naar moeder en Abeba terug. Ze wachten tot ook moeder klaar met eten is, dan gaan ze met z'n drieën naar hun eigen huis terug.

Zo is Abeba's nieuwe huis ingewijd. Met tef en wot, met natte vingers en volle broekzakken, met een houtskoolvuurtje dat je in Nederland nergens aantreffen kunt.

9. DE KIPPENBOER

Een paar keer per week komt de kippenboer op het terrein. De kippenboer is een prachtfiguur om te zien. Zijn gezicht is donkerder van kleur dan dat van de meeste Ethiopiërs. Boven op zijn kroezige haren draagt hij een gek wit petje. Wèl draagt hij een overhemd, wèl een korte broek, maar die zijn allebei totaal versleten.

„Die man krijgt van mij nog eens wat kleding,” heeft moeder gezegd. En wat moeder vast van plan is, dat gebeurt ook.

Daar is de kippenboer weer, een paar huizen verder.

„Jongens, waar is dat pakje kleding dat ik voor hem heb opgezocht?”

Abeba begrijpt waarnaar wordt gezocht. Daar komt ze aan, mèt het pakje. En dan moeder maar wachten, met het pakje voor de kippenboer.

Wachten duurt soms lang, dat vindt moeder ook deze keer. Ze zit met het pakje naast zich op de stoel voor het raam. In de verte ziet ze de kippenboer staan. Over zijn schouder draagt hij een zwiepende stok, van wel twee of drie meter lang. Aan het einde van die stok hangt een grote, rieten korf. Daar zitten de kippen in, met hun poten vastgemaakt aan de bodem van de korf. De kippen zijn bedoeld voor de slacht. Maar aangezien geslachte kippen bederven, worden ze levend bij de mensen thuis verkocht.

„Hè,” zucht moeder, „waar blijft ie nou?”

Terwijl ze hem vanuit de verte ziet komen, valt haar plotse-
ling op hoe gebrekkig deze man loopt.

Stakker, denkt ze, harder lopen kun je niet.

Voetje voor voetje komt de man dichtbij. Moeder vraagt
zich af wat ze nu toch eigenlijk aan zijn lopen ziet. Mank is
hij niet en toch . . . een beetje, misschien. Kreupel? Is zijn ene
been korter dan het andere been? Hij slingert ook een beetje.
Misschien kan de man zijn evenwicht niet goed bewaren. Dat
valt dan niet mee, in een land waar zoveel gelopen wordt!
De man hoort hier echt, in deze omgeving. Net zoals het
groene gras van de plantage, een kleurrijke vogel in de boom,
de bloeiende struiken en heesters, de blauwe lucht!

Dan is de man zo dichtbij, dat hij het paadje van hun huis voor
zich heeft liggen. Komt hij erop? Moeder wenkt hem: niet
verder komen, spaar je de moeite, ik heb geen kip nodig van-
daag! Ze ziet dat de man schrikt. Duidelijk heeft hij moeder
hier niet verwacht. Maar dan hoeft je toch niet te schrikken?
Zo bang is de man blijkbaar dat hij een klant kwijtraakt, denkt
moeder.

Nu loopt moeder naar hem toe en steekt hem met een vriende-
lijk gezicht het pakje toe: een hemd en een overhemd, een
broek. De man buigt diep. Tè diep naar moeders zin. Hij hoeft
haar werkelijk niet zo onderdanig te bedanken . . . zelf is ze blij
dat ze iets te geven heeft.

Als de man wegloopt, komt Mark met vaders fototoestel te
voorschijn.

„Mam, mag ik een foto maken?”

Op datzelfde moment kijkt de man om. Hij ziet Mark, het
toestel – hij maakt een verschrikt, afwerend gebaar.

„Niet doen, Mark! verbiedt moeder dan. „Niet iedere Ethio-
piër wil op een foto staan. Sommigen hebben er een buiten-
gewone afkeer van. Het heeft soms met een typisch oud bij-

geloof te maken. Op een foto, vinden ze dan, wordt de mens vastgelegd. Dat willen ze niet, ze willen vrij zijn, niet in een ban zitten, niet op een plaatje in iemands zak."

„Maar Abeba dan? Die wil soms juist wel op dat plaatje staan,” weet Mark. Moeder knikt. „Ja, dat is weer een ander uiterste. Misschien zitten mensen die al aan foto's gewend zijn er juist tussenin: soms wèl op de kiek, soms niet.” Intussen is de kippenboer doorgelopen. Bij de burens aan de linkerkant zijn ze met verlof. Hun oprit hoeft hij dus ook niet in. Hij houdt het hoofdpad dat langs alle huizen gaat. Hij valt genoeg op — wie kip wil eten, die wenkt hem maar. Hij komt zo vlug als hij kan . . .

Op een zaterdagmorgen, als Mark boven in de boom zit, op zijn uitkijkpost, droomt hij een beetje voor zich uit. Hij kent het terrein van de plantage zo langzamerhand door en door. Vanaf zijn hoge zitplaats kan hij het meesterlijk overzien. Achter zijn uitkijkpost is de omheining, de scheiding tussen het plantage-terrein en het wijde, dorre, droge land daaromheen. Dicht bij de omheining komt geen mens, daar mag ook niet worden gebouwd, daar zijn bepaalde voorschriften voor. Maar verderop, op dat dorre land, daar zie je het gele graan, de tef, die daar wordt verbouwd, daar zie je ook wat koeien met grote horens en plompe poten. Die lopen over het gemaaide tef, die trappen de graankorrels met hun poten tot meel. Mannen die erbij zijn, houden die koeien vast, jagen ze op, drijven ze, roepend en schreeuwend, al maar voort. Je kunt het van verre horen. Ze maken een enorm kabaal.

Helemaal in de verte is een weg waar Mark, Annet en hun ouders vaak overheen gereden zijn. Waar ook de koeien, ezels, geiten en schapen overheen moeten als ze naar elders gaan. De wegrichting dieper Ethiopië in, of de weg naar Addis Abeba,

waar het vliegveld is. Waar toestellen landen, die soms ook in Nederland zijn geweest. Nederland, waar het land groen is en de flats hoog zijn, waar olie op het water drijft, waar de zee zout is en het strand soms warm.

Eigenlijk zou Mark best weer eens naar Holland willen. 't Kan niet, weet hij. Vader heeft hier zijn werk.

„Als we weer naar Holland gaan, kunnen we oma en opa de dia's laten zien,” heeft vader gezegd. „Dan is het of oma en opa hier ook zijn geweest. Dan kunnen ze zich voorstellen, hoe het er hier uitziet, hoe we het hier hebben!”

Dan zullen ze toch ook onze kippenboer moeten zien, denkt Mark bij zichzelf. Zo'n kippenboer heb je in Holland niet! Als die kippenboer zich maar wilde laten fotograferen. Als hij maar één keer op een plaatje wilde staan! Opeens weet Mark iets; hij neemt een razendsnel besluit. Natuurlijk, dat zal hij doen. Hij zal de kippenboer fotograferen op een moment dat de man het niet ziet. Vandaag komt hij langs, dan zal hij, Mark . . .

Met een vaartje komt hij van zijn plaatsje af, gaat langs de bananeboom en de flamboyant; langs het huisje van Abeba en Fikre komt hij aan de achterkant het huis binnen. Daar doet Abeba haar werk. Moeder is niet te zien. Mark weet het foto-toestel best te vinden, het ligt altijd op dezelfde plaats. Met een snel gebaar pakt hij het van de haak en stopt het onder zijn shirt. De weg terug is snel gelopen. Het klimmen, de boom in, gaat langzaam. Het toestel mag niet beschadigd worden, pas op! Als Mark nog een uurtje in de boom gezeten heeft, komt hij weer naar beneden. In de verste verte is de kippenboer niet te zien. Bovendien — àls de man komt, zit hij er immers zo weer in!

Als Mark zich bij zijn huis laat zien, heeft moeder meteen een karweitje voor hem:

„Ach Mark, haal jij eens een maaltje worteltjes uit de tuin bij de burens?”

Mark is gek op worteltjes. Maar ze plukken? Uit de grond trekken? Hij heeft er niet veel zin in. Toch komt hij er niet onderuit, daarom gaat hij met een knalrode plastic emmer aan zijn hand, over de heg, de tuin in, die naast hun huis ligt. Hij loopt op zij langs het lege huis.

De familie De Jong, die daar woont, is best aardig, al heeft hij hen nog niet zo vaak gezien. Ze zijn nu met verlof, naar Frankrijk. En de groenten in hun tuin worden door de burens links en rechts gegeten. Zij, de burens, boffen erbij!

Mark laat zich bij het bedje worteltjes door zijn knieën zakken. Een hagedisje ritselt haastig weg. Het verdwijnt onder het stenen muurtje dat aan de garage grenst. En nu maar worteltjes plukken!

Mark laat ze in z'n emmer zakken. Na een poosje bekijkt hij de oogst: „Een halve emmer vol, is dat genoeg?”

„Nou klaar!” mompelt Mark. „Daar gaan we dan!”

Weer moet Mark langs het lege huis. Wat vreemd! — Hij heeft het gevoel alsof in dat huis toch iemand aanwezig is, hem bekijkt! Maar . . . dat kan niet. Natuurlijk niet. Is hij, Mark, bang?

„Worteltjes!” gilt hij overbodig hard als hij bij Abeba de keuken binnenkomt. Moeder is blij met de buit, Abeba maakt ze schoon. 's Middags staan ze lekker gaar op tafel. Worteltjes met vis! Vis uit de diepvries, lekker is dat!

Siësta! Dat is de tijd tussen de middag. Als iedereen lekker gegeten heeft, als je moe en warm geworden bent, dan even naar bed.

Daar gaan ze: moeder, vader, Annet en Mark. Maar na een kwartier sluipt Mark zijn bed weer uit. Hij heeft nog iets te

doen, daar boven in zijn boom. Zachtjes verdwijnt hij door het raam, de tuin door, klimt langs zijn eigen boom omhoog. Hij komt op zijn vierkante platje. Het is nu doodstil op de plantage, warm en stil, wie zou er dan niet naar bed gaan?

Maar plotseling schrikt Mark op. Een deur bij De Jong gaat open en dicht. Wat vreemd. Wie kan daar zijn? Niet de bedienden. „Die zijn uitgeleend,” heeft moeder gezegd. Wie dan wel? Mark houdt zich doodstil in de boom. Hij voelt zich een echte speurder, een soort rechercheur. Wat is hier aan de hand? Maar opeens knijpt hij zijn ogen tot kleine spleetjes om beter te kunnen zien. Uit het huis komt iemand. Een man. Mark heeft hem eerder gezien. Hij draagt iets, onder zijn arm. Mark kan niet zien wat. En wie die man is, ziet hij ook niet goed. Het is een Ethiopiër! Hij heeft hem vaker gezien . . . maar waar? Mark heeft het gevoel dat hij die man zelfs vrij goed kent, maar . . . Op dat moment gaat zachtjes, zoekend, Marks hand naar het fototoestel. Hij stelt het in en richt het — knip! Géén geluid dan de zachte klik — iedereen houdt siësta, slaapt. Alleen de man gaat verder. Met een zachte beweging heeft hij de deur achter zich dichtgetrokken. Nu sluipt hij met snelle stappen door de tuin en verdwijnt over het draad van de afscheiding. Hij verlaat de groene plantage en haast zich voort over het kale land. Nog eens richt Mark zijn toestel. Wéér wil hij knippen. Het gaat niet, het toestel is geblokkeerd. Mark weet hoe het komt. Kennelijk heeft hij na die andere foto niet doorgedraaid . . . zo, nu zal het beter gaan. Maar als Mark het toestel weer voor zijn ogen heeft, is de man nauwelijks meer te zien. Ergens op de grote vlakte is hij niet meer dan een stip.

Mark is er helemaal opgewonden van. Wie was die man? Wat heeft hij bij De Jong gedaan? Hij zal de zaak onderzoeken, wacht maar . . . als een echte rechercheur! Zo staat hij even later op de slaapkamer bij vader en moeder.

„En die deur ging open. Toen kwam ie eruit! Ik heb hem op de foto staan. Ik ken hem, maar . . . wie het is, weet ik werkelijk niet meer . . .”

Vader en moeder zijn nu klaarwakker. Ook Annet komt erbij. „Wéér een inbraak? Bij burens aan de andere kant? Bij De Jong? Maar . . . die zijn met verlof!”

„Nou,” roept Mark opgewonden, „dat is het hem nou juist!”

„Weet je wat we doen?” begint vader. „We gaan eerst eens even naar het buurhuis toe . . .”

„En dan?” wil Mark weten.

Vader weet het nog niet. „Kijken!”

„Maar als je nu zo'n huis binnengaat, zijn de vingerafdrukken van de dief beschadigd,” weet Mark. „Dat moet je nooit doen!”

Vader geeft moeder een knipoogje. Dat betekent: Kijk 's aan, die Mark!

„Wat moeten we dan wel doen?” wil vader weten.

„We moeten die foto hebben,” stelt Mark. „Misschien dat u dan die man herkent.”

„En dan?”

Mark's schouders schokken omhoog. „'k Weet niet!”

Vader vindt het geen gek idee. Hij heeft een collega, een Italiaan, die in zijn huis een donkere kamer heeft. Hij heeft als hobby fotografie.

„Kom maar mee . . .!”

Aan het eind van de middag komen vader en Mark bij moeder en Annet met de foto terug. Moeder ziet al van ver dat hun gezichten heel opgewekt staan. Alsof ze de dief al in zijn kraag hebben gepakt.

„En wie denken jullie dat er op die foto staat . . .?”

Hoe kunnen moeder en Annet dat nu zeggen?!

„Geef die foto eens hier!”

Met z'n vieren buigen ze zich er overheen.

„Nou . . . en . . .?”

„Het lijkt de kippenboer wel,” zegt moeder. Tegelijk lijkt het haar een tè gek idee. Hij heeft géén petje op, geen stok over zijn schouder, maar . . . is hij het toch . . .?

„Vast!” beaamt Annet.

„Zie je wel,” juicht Mark. „Precies wat we allemaal hebben gezegd.”

„Maar . . .,” protesteert moeder. „Het kan de kippenboer niet zijn. Heb je wel eens opgelet hoe slecht die man loopt?”

Mark kijkt met een veelbetekenende blik naar vader. Daarna draait hij zich gewichtig naar moeder en bezweert: „Nou . . . maar . . . wij hebben hem door!”

„En nu . . .”

„Doorgeven aan de politie. Die lui moeten dan maar weten wat ze er aan willen doen: het huis binnengaan of juist niet.”

„Huiszoeking misschien, zoals ze bij Tèkle hebben gedaan!” Gewapend met het fotootje gaan ze naar de politiepost. Een klein gebouwtje, ondergebracht bij het kantoor op het terrein. De agent die dienst heeft, luistert rustig naar hun verhaal. Zijn donkere gezicht staat onbewogen. Alsof het hem niet interesseert, denkt Mark.

Maar dan komt de man toch in beweging. Hij zegt dat hij er alle aandacht aan geven zal. Ze horen er nog wel van. Het fotootje blijft achter bij de agent. Met een verdrietig gezicht bekijkt Mark het nog eens. Jammer! Eigenlijk wil hij het helemaal niet kwijt!

Onderweg naar huis praat Mark honderd uit: over de kippenboer, die helemaal niet mank liep. Die nota bene door de tuin sloop alsof hem niets mankeerde, zo lenig als wat!

10. BUURMAN WALSTRA HEEFT ZICH VERGIST!

Vanaf dat moment kunnen Annet en Mark hun ogen niet meer van het buurhuis afhouden.

„Kom Annet, kom ook in de boom!” nodigt Mark zijn zusje gastvrij uit. Annet laat het hem niet voor de tweede keer vragen. Ergens is ze steeds een beetje jaloers geweest op het mooie plaatsje van Mark.

„Kom maar, ik klim wel eerst!”

Mark voorop, Annet er achteraan. Hoger en hoger, tot bij het platform.

„Hier, je handen vasthouden aan deze tak — nu je hier vasthouden. Zo, oké!”

Mark geniet van de verraste uitroepen van Annet: „Wat kun je vèr kijken, wat heb je hier een mächtig vergezicht!”

„Zullen we vragen of we hier straks boven mogen eten?”

„Natuurlijk, we kunnen onze post geen moment onbezet laten!”

Mark gaat meteen de spullen ophalen: brood, drinken, fruit. Hij heeft het in moeders hengselmandje gedaan en er voor de zekerheid een lang touw aangeknoopt. „Dan kunnen we het voortaan laten zakken als we in de boom zitten, dat is veel handiger!”

Zo blijft in elk geval de post iedere minuut bezet. Ze hebben goed zicht op het huis van De Jong.

„Ik vind dat de politie maar lang wegblijft,” zucht Mark. Hij wil een beetje actie. Ze hebben nu zeker al een paar uur geleden melding gedaan, dan mogen ze er toch zeker wel eens achter-

aangaan?!

„Ik vond die agent ook maar reuzesloom.”

„Misschien is het wel een vriendje van de kippenboer.” Ze proesten bij het idee. Stel je voor, dat kan natuurlijk niet.

„En als de politie nu verder de hele dag niet naar het huis omkijkt?”

„Nou, wíj zijn er toch?”

„Als moeder ons maar niet komt roepen.”

„O nee,” verzekert Mark. „Ze weet het. Ze gaf zelf eten mee. Nee hoor, roepen doet ze niet. Kijk 's wat ik ook heb meegebracht?” Onder uit de mand komt vaders verrekijker te voorschijn. Hij wordt door Mark direct uit het etui gehaald en voor zijn ogen gezet.

„Moet je kijken!”

Annet krijgt hem ook in haar vingers gestopt. Ze geniet! Maar intussen gaat de tijd verder. Vader is al eens een keertje komen kijken, onder aan de boom. Hard roepen wilde hij niet, een groet met zijn hand naar boven, daarna boog hij zich over hun eigen groentebedjes heen. De groente staat er best bij, Tèkle heeft er goed voor gezorgd. Vader is helemaal tevreden over hem.

Nee, dat Tèkle de diefstallen zou hebben gepleegd, dat had hij toch ook niet verwacht. Nu is een andere dader bekend, nu zal alles wat de laatste tijd gebeurd is, wel duidelijk worden. Als die kippenboer nu eerst maar eens komt . . . Maar 't kan natuurlijk ook best zijn dat de politie hem al heeft gepakt.

Vader en moeder zitten in de kamer. Abeba en haar vriendin zijn naar hun ouders toe. Achter het huis is alles rustig en stil. Alleen boven in de boom, daar zitten nog Mark en Annet.

„Ze mogen daar niet blijven zitten, hoor, ze moeten naar bed!” Moeder heeft gelijk. En toch – vader heeft gehoopt dat er iets

gebeuren zou. Dat de zaak nu eindelijk helemaal zou worden opgelost. En Mark en Annet hoopten dat ook.

„Ze komen ons vast gauw roepen,” zegt Annet. Ze kent haar ouders te goed. Het wordt al een beetje schemerig, dan moeten ze binnen zijn.

„Sst!” sist Mark plotseling. Hij geeft Annet een reuzenpor. Annet kijkt Mark vragend aan.

Mark wijst naar de omheining, achter in de tuin van De Jong. Dáár is die kippenboer er die middag overheengeklommen. Het beweegt er nu weer, het ritselt, kraakt. En dan opeens . . . ze zien een gebogen figuur, die zich losmaakt uit de beschutte omheining. Met haastige, sluipende passen komt hij naar de zijkant van het huis. En voordat ze het weten, is hij achter de zijdeur verdwenen. Met bonzend hart komen Annet en Mark overeind.

„Jij naar vader, gauw!” fluistert Mark zijn zusje toe. Als eerste laat hij zich uit de boom zakken. Op zijn hurken blijft hij even naast de boom zitten, totdat Annet naast hem is gekomen. Dan sluipt Mark ook, klein en gebogen, naar de omheining, die hun huis scheidt van dat van De Jong. Hij kruipt er onderdoor, op handen en voeten gaat hij verder in de richting van de deur. Maar plotseling komen harde stappen dichterbij. Er wordt iets geroepen, ruw wordt hij bij zijn schouder gepakt en tegen de grond gegooid. Mark wil overeind vliegen, maar een nieuwe dreun maakt hem half suf. Naast hem staat een donkere agent met dreigende, boze ogen, die denkt dat hij de dief gevangen heeft. Mark krijgt het helemaal benauwd.

Straks ontvlucht de kippenboer, schiet het door hem heen. Op datzelfde moment wordt aan de achterkant van het huis zachtjes een raam opengedaan. Vanuit een kamer loeren twee donkere ogen of de kust wel veilig is. Dan verschijnt een been op de vensterbank. Iets later dalen twee benen op de grond.

„Pap, hier!” gilt plotseling Annet. Ze heeft haar ouders gehaald. Als eerste komt ze achter uit hun tuin, staat ze achter het huis. Ze heeft de twee benen op de grond zien dalen.

„Pap, hier!”

Maar de man, die door het raam klom, wacht niet tot de vader het meisje heeft gehoord. Liever rent hij wat hij rennen kan. Maar Annet reageert heel snel. Ze heeft een lange stok meegenomen. En . . . hoe het komt, kan ze later zelf niet meer vertellen . . . met een plotselinge beweging steekt ze ineens de stok naar voren, tussen de benen van de hardlopende man. Hij struikelt, doet nog een paar passen en valt dan tussen de struiken op de grond.

Als de agent, op zij van het huis, Mark overeind getrokken heeft, hem mee wil nemen, waar dan ook naar toe, staat vader met de echte dief stevig in zijn handen. Een tweede agent schiet te hulp om de man over te nemen en hem in te rekenen. Nog is de eerste agent niet gekomen van alles wat in zo korte tijd is gebeurd, nòg houdt hij Mark stevig vast. Maar als ze een groepje vormen, de agenten, de kippenboer, Mark, vader, moeder en Annet, dan . . . kan vader in enkele zinnen vertellen wat er is gebeurd.

Er zijn meer mensen van de plantage in hun rust gestoord. Ze hebben de auto van de politie gezien, misschien hebben ze ook wat kreten gehoord.

Eén van die mensen is Walstra. Hij heeft een felgekleurd shirtje aan. Hij heeft net nog een duik in het zwembad genomen. Nu staat hij hier, zijn haren zijn nog nat. Toch voelt hij zich of hij nog niet wakker is.

„Wat betekent dat allemaal?” zegt hij, terwijl hij zich naar voren werkt.

„Dat betekent, beste vriend,” zegt vader, „dat onze Tèkle te vertrouwen is. Dat blijkbaar déze man vaker aan diefstal heeft

gedaan!”

Als Mark op zij kijkt, ziet hij de mond van Walstra langzaam opengaan. Het lijkt erop of hij iets zeggen wil. Maar . . . dan bedenkt hij zich blijkbaar. Zijn mond klapt weer dicht.

Vader heeft het blijkbaar ook gezien. Hij geeft Walstra een vriendelijk schouderklopje en moedigt aan: „Kom kerel, zeg het maar!”

In plaats van lange zinnen komen er slechts vier woordjes uit Walstra's mond: „Ik heb me vergist!”

Die avond is het een hele drukte in het huis van Annet en Mark.

Iedereen wil even binnenlopen, vragen hoe het toch precies is gegaan, wie het heeft ontdekt. Plotseling zijn de Hollanders van de plantage één grote familie geworden, met z'n allen praten ze honderd uit. Maar . . . de Hollanders alleen?

Nee, kijk, want daar komen ze al: Ethiopiërs voegen zich bij hen. Donkere mensen, die ook op de plantage werken, die gastvrijheid verlenen op hun eigen grond. Daar komen ze, mensen met wie overdag wordt samengewerkt op het land, op het kantoor of in de fabriek. Hun huizen staan tussen die van de Hollanders op de plantage. Mensen, die vroeger naar school zijn geweest, ook de Engelse taal hebben geleerd. In het Engels kunnen ze elkaar verstaan.

„Birthday? Verjaardag?” vraagt de één. Nee, een verjaardag is het niet, maar broederschap en feest is er toch.

Moeders eigen, gouden horloge wijst al over enen als de laatste gasten naar huis gaan. Ze heeft het horloge teruggevonden in het huis van De Jong, daar was het bij een klein voorraadje neergelegd. De radio en de platenspeler van meneer Walstra stonden daar ook.

Over enen klinkt blij en opgewekt de groet: „Tenástali!”

INHOUD

1. Water halen	7
2. Tèkle, de tuinboy	12
3. Brandend riet!	18
4. Verdacht van inbraak	27
5. De uitkijkpost	35
6. Nijlpaarden in de Awasj	40
7. Het gouden horloge	48
8. Abeba's nieuwe huisje	57
9. De kippenboer	62
10. Buurman Walstra heeft zich vergist!	70